

10de Aarg.

1879.

17de Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af R. Thronsen.

Juni 15de — 11te Hefte.

Decorah, Iowa.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

„For Hjemmet“

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning,
begyndte med 1879 sin 10de Aargang.

Det indeholder et afvejlende og omhyggelig udvalgt Læsestof, bestaaende af historiske Skildringer, Efterretninger om Opfindelser og Opdagelser, Missionsberetninger, Reisebeskrivelser, Skildringer af Lande og Folk, Dyre- og Planteliv samt

Fortællinger, Digte, Gaader og Blandinger.

Det udkommer med to Aft i Omflag to Gange om Maanden (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.50) om Aaret i Forbud. Dermed er ogsaa Portoen betalt. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa det 7de frit. Penge sendes helst i Money Orders, Drafts (helst paa Chicago) eller Registered Letters, da Posterne ikke overalt ere sikre. Nye Subskribenter behage at melde sig snarest muligt.

Adresse: **N. Thronsdjen**, Drawer 14, Decorah, Iowa.

Vil man benytte anden Mand's Hjælp til at indsende Penge, da se til, at Vedkommende er paalidelig.

Denne Aargang kan faaes fra No. 1.

Ældre Bind af „For Hjemmet“.

11te Bind (1876 I.) er udsolgt.

12te Bind (1876, II.) indeholdende de interessante Fortællinger „Pleiedatteren“ og „De to Blinde“, samt meget andet interessant Læsestof tilsendes portofrit for 60 Cents.

13de Bind (1877, I.) indeholdende de fortrinlige Fortællinger „Alpefjoven“, „Mod Himlen“ (Forfatterindens Ungdomshistorie), „Onkelen fra Amerika“, „En Gut fra Londons Gader“, saavel som flere mindre Fortællinger; den interessante historiske Skildring „Karl den Tolvte i Norge“; henimod 30 andre større og mindre Artikler, adskillige Digte, 15 Gaader og 116 Blandinger tilsendes portofrit for 80 Cents.

14de Bind (1877, II.) indeholdende sidste Afdeling af Fortællingen „Mod Himlen“ (Forfatterindens Husliv), Fortællingerne „Oljefjæren“, „Alene“, „En Juleaften paa Gaaraas“ samt meget andet fortrinligt Læsestof tilsendes portofrit for 80 Cents, begge disse Bind for \$1.50.

15de Bind (1878, I.) indeholdende 1ste Halvdel af den interessante Skildring „Philip Ashton eller den nye Robinson“, „Martyren i St. Andrews“, „Jacob Flints Reise“, „Arkimedes“, m. m. M., sendes portofrit for \$1.00

16de Bind (1878, II.) indeholdende sidste Halvdel af Fortællingen „Philip Ashton“, „Elisabeth“, en dansk Fortælling, „Stanleys Reise paa Kongofloden“, „Skovstjernen“ (Missionær Hjelstedts Ungdomshistorie) og meget andet interessant Læsestof, sendes portofrit for \$1.00; begge disse Bind for \$2.00; alle 5 Bind (12—16) portofrit for \$3.50.

Hvert Bind bestaar af 12 Hester og udgjør 384 store Ottavosider, Titelflad og Indholdsregister indbefattet.

Adresse: **N. Thronsdjen**,
Dr. 14, Decorah, Iowa.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

10de Aarg.

15de Juni 1879.

11te Hefte.

Cashy.

(Frit efter Hessa Stretton).

(Fortsættelse.)

Fjortende Kapitel. Hjemme i Vognen.

Simons Omhed for Cashy slog Dag for Dag dybere Rodder. Hun var, ligesom han, meget glad i Stovens livlige, hjælpeløse, smaa Skabninger, der ligesom hendes spæde Barndom havde været hendes Legekammerater, og hun stod ofte ved Siden af ham, ubevægelig og næsten aandløs, og iagttog Stormene og Raninerne og Fuglene, naar de fløi listigt spogende og legende ind og ud imellem Buskene, i hvilke deres Reder vare byggede. Taus lyttede hun til Trostens og Frisstens Sange, hange for ved en Bevægelse at stræmme dem bort fra den lille aabne Plads, hvor Vognen stod, og Simon var glad ved at sidde og betragte hende, medens han ogsaa glædede sig i Fuglesangen. Og saa havde han Nytt af hende ovenikøbet. Han behøvede nu aldrig at slæbe sig afsted til nærmeste Landsby for at hente de Fornødenheder, han tiltrængte; hun udførte alle hans Erinder paa en slink, husmoderlig Maade og gjorde nye Regning

for hver Halvstilling, hun havde brugt. Han vilde dog aldrig lade hende bære Vand fra den lille mosstrandse Brønd, fordi han var bange for, at det var for tungt Arbejde for hende; men hun vandrede altid med ham, naar han gik til Brønden, smaaafnakkende med ham hele Veien, hvorved hun afbergede, at han lagde Mærke til, hvorledes Stovens Folk skædede ham.

Men det varede ikke længe, førend Simon opdagede, at de ikke mere skædede ham saaledes, som før. Børnene i Stoven vovede at nærme sig Vognen nu, da de vidste, at Cashy og Bijo boede der, og endog nogle af Kvinderne gjorde af Nyggjerrighed smaa Bisitter til Cashy og talte høfligt til Simon, der nu ikke længere levede som en Betler. Han opmuntrede imidlertid ikke disse Besøgere, og tillod dem ikke at komme ind i Vognen; men han likte at se Børnene fløkke sig om dem, og naar han saa, at Cashy, tiltrods for sin ellers vorne Maade at være paa, endnu kunde lege med dem, begyndte han at forære dem Sukkergodt af og til, ja endog Vegetoi. At høre Cashy

le var sødere for ham end selv Frisfens Sang, som han dog holdt saa meget af.

Men hun lo ikke ofte og legede ikke meget. Ofte, naar en Flok Børn var kommen til den lille Dal, syngende og støiende og raabende til Cassh, at hun skulde komme og slutte sig til dem, bemærkede Simon kort efter, at en dvh Stilheden var fulgt paa den muntre latter og Støi, og naar han da forstigt kigede ud af Bognen, kunde han se en Gruppe samlet omkring Cassh, ivrig lyttende til noget, hun fortalte dem. Et alvorligt Udtryk var udbredt over deres Ansigter, og Casshs Stemme var lav og sørgmodig, men han kunde ikke høre hendes Ord; kun engang, da de sad nærmere ved Bognen, hørte han hende sige, just som hun sluttede sin Fortælling: Det var, hvad der staar i den underlige Bog."

Ligesom altid om Vaaren, var Veiret lunefuldt; snart saa vakkert og sollyst, at det var en Fornøielse at leve, snart saa mørkt og surt med gjennemtrængende Østenvind, at Livet blev næsten en Byrde for de Svage og Sygelige. Paa saadanne kolde Dage holdt Cassh sig nær til Isden. Der var lidet reelt Arbejde for hende i Bognen, og hun havde mange Stunder tilovers; da kunde hun sidde rolig paa sin lave Stol ved Kaminen, medens Simon var fordybet i sin Bog. Saa han da uventet op, mødte han uventiden hendes store, straalende Dine fæstede paa ham med et bedrøvet, undrende Blik, som om hun, lig Bijo, længtes efter at spørge ham om Noget, men ikke vidste, hvorledes hun skulde finde Ord dertil. Det var det samme Blik som det, han ofte havde seet i Diet paa et stumt Dyr, der var fanget i en Snare, saa hvilet det ikke kunde undfly. Men hvorfor skulde der være et saadant Udtryk i Casshs Dine?

Svis han havde spurgt Cassh, kunde

hun ikke have fortalt ham, hvad der feilede hende; dog sølte hun, at der var foregaaet en Forandring med hende, skjønt hun hverken kunde forstaa den eller udtrykke, hvad hun sølte. Hun tænkte paa det vilde, elendige Liv, hun havde levet i Teltet med sin Fader og Moder, og hun kunde erindre, at, trods dets Glendighed, havde hun oftere været muntre og livligere da. O, hvor hun engang havde frydet sig ved de Lege, som de andre Børn endnu fornøiede sig ved! Hvor hun havde frydet sig ved at løbe omkap med Vældrivene langs Landveien! Hvor ofte hun havde klatret op i Træerne og skjult sig mellem det tætte Løv! Men nu var det alt forbi. Solen skinnede ligesaa klart, og Himmelen var ligesaa blaa, men det gjorde hende ikke mere saa glad. Der var ligesaa mange deilige Blomster som før, og dog, naar hun havde plukket dem for at gjøre Bufetter og Krands, glemte hun dem ofte, til de vare visnede og havde mistet sin Duft. Hvad feilede hende? Hun burde være lykkelig. Mr. Simon littede at se hende munter og smilede selv, naar han hørte hende le. Hvorfor kunde hun ikke være, som hun var sidste Sommer, da hun, endog efter hendes Moder var død, ofte var saa lystig og munter?

Der var endnu en Ting, som undrede Cassh: hun sølte sig altid saa træt nu. Hun sølte sig aldrig sulken, ja, for første Gang i sit Liv afflog hun at spise den Mad, som Simon ofte vilde nøde paa hende. Men istedetfor den stadige Sult, havde hun altid denne ulidelige Følelse af Træthed. Turene til Landsbyen begyndte at synes hende saa lange og tunge, skjønt de før havde forekommet hende blot som fornøielige Smaaturs, og Kurven, hun havde at bære, tyngede hende næsten ned. Men havde ikke hendes Moder sagt

hende dette, at, naar hun blev ældre, vilde hun ikke bryde sig saameget om Hungeren, men da vilde hun saa vide, hvad Træthed var? Hun maatte være bleven gammel.

Simon kunde ikke lade være at se den Forandring, der gradvis, men venstelig kom over Cashy. Han prøvede alle de Midler, han kunde optænke, for at opfriske hende, og undertiden blev han lønnet ved at se en flygtig Rødme paa hendes Kinder og et Smil omkring hendes Læber. Han betalte Uheldsveren for at lade hende faa ride gennem Skoven, og Cashy undredes over sig selv, naar hun sad i Sædlen, der var overtrukket med brunt eller skarlagensfarvet Klæde, og blev haaret langsmed de stuefulde og luftige Skovveje, som om hun var en fornem Dame. Men endog dette Middell, det heldigste af dem alle, var efter kort Tids Forløb uden Virkning, og Cashy kom tilbage fra sine Rideture saa stille og rolig, som før, men dog med en Bestræbelse for at synes munter.

„Cashy“, sagde Simon en Dag, „hvad feiler dig?“

„D, jeg kan ikke sige det!“ sagde hun, „men det er ligesom Jugenting kan glæde mig, og jeg er altid saa træt. Før var jeg saa glad ved at tænke paa, at De og jeg skulde sætte afsted ligesom Kristen og blive Pilegrimme og gaa gennem Dalen og opad Vanskelighedernes Høi og tilsidst komme ind i Staden, hvor Kongen er. Jeg tænkte, vi skulde se Korset og miste alle vore Byrder; men nu er Alt sammen ligesom Intet.“

„Men saa er jo jeg her“, sagde han, „og Bijo og Skoven, som du er saa glad i. Er vi da Jugenting?“

„D jo!“ sagde hun, og han saa Taarer trille nedad hendes Kinder. „Jeg er meget lykkelig, og jeg holder saameget af Eder! Jeg vilde gjerne være munter

altid, hvis jeg kunde; men jeg kan ikke faa det ud af mit Hoved, og det kan ikke blive for mig mere, som det var, førend jeg hørte om den skønne Stad, og om, hvorledes jeg kunde komme til den. D, jeg synes, det er saa ilde, dersom det ikke skulde være saa, som den gamle Mand sagde.“

De sad sammen under et Egetræ, og han kunde ikke godt se hende op i Ansigtet; men han saa, at Taarerne faldt ned paa hendes Hænder, som laa ubevægelige i hendes Fang, og han hørte, at Stemmen var meget bedrøvet.

„Græd ikke, Cashy!“ sagde han; „skjønt den Bog blot er et Digt, er der dog en Slags Sandhed i det. Jeg ved, hvad Meningen er af det, for Moder lærte mig det, da jeg var en liden Gut.“

„Kan De huske, hvad hun sagde om det?“ spurgte Cashy ivrig.

„Ja, det kan jeg nok“, svarede han, „for jeg har hørt det saa ofte. Man siger, at Gud den Almægtige elskede os Menneffer i denne Verden saa høit, at han sendte sin eneste Søn fra Himlen for at blive et Menneffe som vi, — lede som vi, forstaaer du, ligesom et almindeligt Menneffe, og dø for os tilsidst paa Korset, saa at, hvis vi tror paa ham, skal vi gaa til Himlen, naar vi dør. Det er, hvad Jesus Kristus kom for at gjøre.“

„D!“ raabte Cashy, „det er Kongens Pilegrimnavn!“

„Ja“, vedblev Simon langsomt og modstræbende, „det er det, man mener med at gaa Pilegrimsvandring. Vi skulle prøve at blive, som Jesus Kristus var, da han var et Menneffe, ligesom vi og det er nok vanskeliggere end at gaa en virkelig Pilegrimsgang fra et Land til et andet.“

„Kan De fortælle mig Alt om ham?“ spurgte Cashy i en mindre bedrøvet Tone.

„Jeg har hørt noget af det i Fattighuset, og den gamle Herre pleiede at kalde ham sin Konge. Fortæl mig Alt, hvad De ved om ham!“

„Jeg vil læse det for dig“, sagde han; „det er altsammen skrevet i Bibelen; men det er en god Tid, siden jeg læste det.“

Den Aften gjennemførte Simon en af sine Kasser, som han ikke ofte pleiede at aabne, for at finde sin Moders Bibel, eller rettere en, hun havde kjøbt til ham, da han var 6 Aar gammel, for næsten 50 Aar siden. Det var en gammel, tyk Bog, indbundet i Kalveskind og sammenholdt med Spænder. De Blade, som indeholdt Evangelierne, vare paa mange Steder ganske forslidte ved hyppig Brug. Da Simon holdt Bogen i sin Haand stod Erindringen om Moderen levende for ham, denne stærke, ranke, høie Kvinde, der saa ofte havde baaret ham paa sine Arme, endog efterat han var bleven gammel nok til at huske, hvor behageligt det var at hvile der og se op i hendes kjærlige Ansigt. Han vidste tilbøielig, hvad hun havde lidt for hans Skyld, og hvorledes hun havde fundet sin eneste, sande Trost i Troen paa den Herres Kjærlighed, om hvis Liv han nu var i Begreb med at læse for Casj. Hans Stemme sank, da han begyndte at læse det første Kapitel af Lukas's Evangelium; men efter som han læste videre og af og til saa ned paa Casj's ivrige, opadvendte Ansigt, forglemte han sin Moder og begyndte at læse med en ny Følelse af Interesse.

Det ene Kapitel efter det andet lød for Casj's lyttende Ore. En stor Del af det kunde hun aldeles ikke forstaa; selve Ordene, skjønt det var hendes eget Modersmaal, vare uden Mening for hende. Hun undrede sig paa, hvad Fariseer og

Synagoger var for noget, og hun havde ingen Ide om Andet, end at alle de Stæder, hun hørte om, maatte være i Nærheden af London, maasse i Surry, hvor Mr. Simons Moder var fra. Men hun forstod om det lille Barn, som laa i Krynken, og udraabte høit: „O, hvis jeg havde været der, vilde hans Moder kanske ladet mig faa Lov at holde ham paa Armene lidt!“ Og da hun hørte, at Jesus, ikke ældre, end hun selv nu var, var saa vis og forstandig og gjorde Spørgsmaal til Lærerne, sølte hun, hvor uvidende hun var, og blev for et Dieblif ganske modfalden. En Ting blev klar for hende, og det var, at der kun var faa, som elskede ham, men mange, som hadede ham, skjønt hans hele Liv var fuldt af Godhed og Kjærlighed. Hvor hun vilde have været glad ved at vasse hans Fødder og kysse dem, ligesom Kvinden gjorde i Simons Hus! Og hvor glad hun var, da den barmhjertige Samaritan tog sig af den udplyndrede og saarede Mand! Men da Simon kom til Parabelen om det fortabte Faar og den bortkomne Penning og læste videre om den forlorne Søn, som gif bort til et fremmed Land og bortødslede sin Arv og derpaa kom tilbage og fandt sin Fader, ikke vred, men ventende paa ham og rede til, saasnart han saa ham langt borte, at løbe til og falde om hans Hals og kysse ham, da var Casj altfor bevæget til at kunne sige et Ord.

„D!“ sagde hun endelig, „kjære Mr. Simon, er det altsammen sandt? Eller er det intet uden et Digt ligesom i den anden Bog?“

„Jeg vil fortælle dig det imorgen“, sagde han med lav Stemme; „det er altfor sent nu. Gaa nu tilsæns, og jeg vil læse noget mere for dig imorgen.“

Femtende Kapitel.
Er det sandt?

Casjh havde gjort Simon et Spørgsmaal, der var altsor vanskeligt, til at han strax kunde besvare det, og han gik derfor ud i Stoven for at overtænke det. Aftenen var rolig og skøn, thi Maanen var fuld og skinnede allerede igjennem Træernes højeste Grenne. Han var glad i at rangle omkring i Stoven paa saadanne Aftener som denne, da der Ingen var til at glo paa ham, og hans besynderlige krogede Figur endog skræmte Landstrygere og Tiggerpaa, som lustedes omkring i Bustene. Men i aften havde han et saa alvorligt Spørgsmaal at gruble over, at han var blind for det skønne Maaneskj, der faldt paa det halvudsprungne Løv og paa Bækkens stille rislende Vand, omkring hvilket Sivets blomstrede.

Var det sandt? Eller var det blot en Drøm, eller en Digtning? Casjhs ivrige, bedrøvede Stemme syntes at klinge i hans Øren. En af Delene maatte det være, og Tiden var nu kommen, da han for sin egen Part, om ikke for hendes, maatte have dette Spørgsmaal afgjort. Han kunde godt huske den Tid, da hans Moder havde fortalt ham hele Historien om Jesu Liv, og da havde han ingen Tvivl næret om dens Sandhed. Men efterat hun var borte og havde efterladt ham i Bitterhed over sit Tab og over Ensomheden, det førte med sig, da han aldrig saa et medlidende Ansigt eller hørte et hjærligt Ord, havde han i sin Glendighed sagt, at der ikke kunde være nogen almægtig Gud, som brød sig om ham eller drog Omhu for ham. Der kunde ikke være nogen Gud, ikke nogen Frelser mente han.

Men det havde dog ikke lykkes Simon i sit inderste Hjerte at fastholde Vantroen

og Fornegtelsen af Guds Tilværelse. Der havde altid været en vred, knurrende Følelse af, at der dog var et Væsen, som kjendte ham og iagttog alle hans Handlinger, Ord og Tanker; han kunde aldrig ryste Overbevisningen herom af sig. Undertiden var dette en Skræk for ham; men til andre Tider, naar hans Plager var størst, naar han blev spottet og skjæmt af Mænd og Kvinder for sin Vanskabtheds Skyld, naar Børnene skulde sig for ham, — da havde han kastet Skylden for sine Lidelser paa Gud og følt en Tilfredsstillelse i at gaa i Netten med ham.

Derfor var, naar Alt kom til Alt, Spørgsmaalet, han nu havde at besvare for sig selv og Casjh, ikke saa meget: „Er der en Gud til?“ men: „Har jeg en Fader i Himmelen, som vaager over mig, som venter paa, at jeg skal vende tilbage til ham, som ser mig allerede langt borte? Er det sandt, at han sendte sin Søn for at søge saadanne, som jeg er, — syndefulde, sorgfulde og ensomme i min Glendighed og Mørke? Hvis jeg havde levet, da Jesus Kristus levede i Verden, vilde han da have kaldet mig, just som jeg er, til sig og seet ind i mit Ansigt med sit gjenneutrængende, hjærlige Blik, seende alle mine Synder og alle mine Sorger, og dog rede til, ja længselsfuld efter at tage dem alle paa sig? Vilde han have sagt til mig: „Dine Synder ere dig forladte?“ Og vilde han, hvis han ikke strax borttog mine Sorger, have paalagt mig at bære dem for hans Skyld endnu en liden Stund, til han kunde tage dem fra mig og give mig i deres Sted en overvættets og evig Lykkelighed?“

Disse vare de Spørgsmaal, Simon maatte se til at finde Svar paa. Han var hverken en slink Mand eller en lærd Mand men han følte, at han nu ikke kunde opsætte at komme til en Afgjørelse

i denne Sag, haade for sin egen Skyld og for Caslys. Han troede paa en almægtig Gud, skjønt han ofte havde sagt, at han ikke gjorde det. Var han en vred, unaadig Gud, som glædede sig i at straffe og tilføje Lidelser? Eller var han en Gud, som var ligegyldig for sin Skabnings Jammer og Nødraab? Eller var han, som Jesus beskrev ham, Alles Fader, hvis Die saa endog Spurvene i deres Næder og Blomstrene med deres hurtig forsvindende Skjønhed? O, dersom han kunde tro dette! Hvad Betydning vilde det da have for ham, at Simon var vanstabt og neppe kunde løfte sit bøiede Hoved op og se ind i sine Medmenneskers Ansigt! Naar det Alt tilsidst vilde ende, ikke i en uformelig Vigtigste og en ensom Grav, men med at indtræde opreist og glad i Guds Rige til evig Fryd og Herlighed, hvad gjorde det da, om han tilbragte nogle Aar mere her som en Gjenstand for tankeløse Menneskers Latter og Mundheld? Og saa var det Casly at tænke paa. Hvorledes skulde han sige hende, at dette ogsaa var et Digt og en Drøm? Han saa, hvor bedrøbet hun var bleven ved at opdage, at Alt, hvad hendes gamle Herre havde fortalt hende, ikke traadte frem i legemlig Virkelighed; og nu hvis han sagde, at Bibelen ikke var sand, og at Gud aldrig havde sendt sin Søn til Verden for at gjøre Godt og frelse Menneskene og lære dem Sandheds Vej til Salighed, — da vilde Caslys Hjerte sikkert briste! Og nu, i dette Dieblit, gennemfor det ham pludselig og gif klart op for ham, hvorledes hun var bleven svagere og svagere, — saa gradvis, at det først nu, da hans Hjerne var oplyst med usædvanlige Tanker, slog ham, at det maatte betyde noget Overordentligt. Hvad kunde det betyde? Visstelig, Casly kunde ikke være paa Vej til at dø ligesom hans Moder og efter-

lade ham alene endnu engang! Et dybt Sammerraab brast frem over hans Læber, da denne Tanke gif igjennem ham. Han vidste ikke for nu, hvor meget han holdt af hende.

Han hastede hjem til Bognen for at se, om hun sov sødt og som En, der er sund og frisk. Det ængstelige, bekymrede Udtryk, som bragte Casly til at se ud næsten som en voksen Kvinde, var ganske udslettet under Søvn, og hun saa rolig og lykkelig ud med et halvt Smil omkring Læberne. Simon vendte sig ganske tilfreds bort fra hendes Leie. Der laa Bibelen endnu paa Bordet, opslaaet paa det Sted, hvor han havde holdt op at læse, og Lampen brændte endnu. Han satte sig ned og vedblev at læse til langt paa Nat, ja lige til han horte Fuglene begyndte at kvilde ved Dagbrækningen. Da lagde han sig ned for et Par Timers Tid, og endnu i Drømme spurgte han sig selv, om han kunde tro paa Gud.

Han var mere stille end sædvanlig den næste Dag, og Casly berørte heller ikke, hvad hun havde hørt den foregaaende Aften, skjønt hun tænkte paa det hele Tiden. Hun var bange for at faa høre, at det aldrig virkelig var hændt. Det var ikke saa smukt som „Pilegrimsvandringen“, men hvis det var virkelig, vilde det være endnu langt bedre. Hun vilde ikke et Dieblit have trivlet paa det, dersom hun ikke (fordi hun ikke forstod Allegorien) var bleven saa sørgelig stuet med den anden Bog. Men hvis Mr. Simon sagde, at det var sandt, da vilde hun tro det uden at gjøre et eneste Spørgsmaal mere. Han vilde vide det Afhammen, just som han før havde vidst Bested om „Pilegrimsvandringen“, og han vilde fortælle hende det iaften, naar han var færdig til at læse mere for hende.

Men da Aftenen kom, satte Simon sig ned og begyndte at læse uden at høre et

Ord om, enten det var sandt eller ikke. Cassh følte sig noget skuffet, men hendes Opmærksomhed var meget snart fængslet igjen. Da de kom til Historien om Korsfæstelsen, og hun hørte, at han, som havde gjort saa underfulde Gjerninger, og sagt saa mange gode Ord, blev overgivet til Døden paa Korset, og dog selv paa Korset bad: „Fader, forlad dem, thi de vide ikke, hvad de gjøre“, — da kunde hun ikke længere være taus. Hun

maatte vide, om det var sandt og virkeligt.

„O, Mr. Simon!“ raabte hun, idet hun saa ham alvorligt ind i Ansigtet, „sig mig, om det er sandt!“

„Ja det er sandt“, sagde han, idet han lukkede Bogen og skjulte sit Ansigt i sine Hænder. „Han døde af Kjærlighed til dig og mig, Cassh. Det er sandt! — Herre, jeg tror! Hjælp du min Vantro!“ (Sluttes i næste Hefte).

En Hest i Forbrydelsens Tjeneste.

(Fra en Opdagelsesbetjents Papirer).

Fra Clayville til Booneton er en Afstand af omtrent en femten Mile over en hølgen Steppe, og Veien løber lige i Øst og Vest. Midtvejs mellem begge Byer er der et Punkt, hvor Veien berøres af Spidsen af en Lykning af store Furutræer, der strækker sig nordover og ender med en mørk, tæt Skov.

Om Vaaren 1842 forlod en Mand Clayville om Morgenen for at rejse til Booneton. Hans Navn var anført i Hotellet som Richard Bizbie, fra New York, og han antoges at have havt Penge med sig. Han forlod Clayville tilhest, ved fuld Hælbred og med freidigt Sind, men blev aldrig seet i Booneton. Maaſke han havde reist et Stykke paa Veien og vendt om ubemærket. I alle Fald hørte man aldrig mere tale om ham der i Eggen.

Omtrent en Maanedstid efter dette forlod en Mand fra St. Louis Booneton, bestemt til Clayville. Han var ogsaa tilhest, og drog afsted frisk og ved godt Mod, men han meldte sig heller aldrig paa sit Bestemmelsessted. I

mindre end fjorten Dage efter denne anden Forsvinden bortkom endnu to Rejsende til. Hvad kunde dette betyde? Veien mellem de to Byer var lige til, og der var ikke saameget som Spor af nogen Bivei, der kunde lede Rejsende vild, saa at det var umuligt at tage fejl af den rette Vei. I Løbet af Juli Maaned blev fremdeles tre Rejsende borte, og Befolkningen drog i Masse for at søge. Naturligvis havde man Opmærksomheden henvendt paa Skoven, og Efterforskningen udstræktes milevidt deri, men uden Nytte.

Den 14de August forlod en ung Mand, som i Clayville opgav sit Navn at være Michael Dupont fra New Orleans, hint Sted for at rejse til Booneton. Han var tilhest, og da man talte til ham om Farerne paa Veien, lo han blot deraf. Han sagde, at han havde en god Hest og gode Vaaben, og var ikke bange. Men Michael Dupont naaede aldrig Booneton.

Det var den 10de August, at jeg kom til Clayville, og tog ind i Hotellet der.

Jeg var paa Spor efter to Hjeltringer, som havde røvet Banken i Jackson; og jeg havde ikke tilbragt en Time i Hotellet, førend jeg erfarede med Visshed, at de Mænd, som jeg søgte, havde passeret denne Bei kun tre Dage i Forveien. Og ved samme Leilighed hørte jeg disse andre Historier om Rejsende, som saa hemmelighedsfuldt forsvandt fra den Bei, der laa for mig.

Da jeg den næste Morgen havde reist fem eller sex Mile, opdagede jeg, at min Hest begyndte at falle i Løbet, og en liden Stund efter lunkede den i Stridgang og syntes at befinde sig i stor Pine. Antagende, at den snart vilde falde, lod jeg mig glide ned af Sadeln, og førte den ud i Græsjet ved Siden af Veien. Medens jeg stod saaledes, undrende paa, hvad i al Verden jeg skulde gjøre, saa jeg en Mand komme mig imøde i Retning fra Booneton. Han sad paa en kraftfuld, sort Hingst uden Sadel, og hans eneste Bidjel bestod i en Stump Snor, bundet omkring Dyrets Mule. Han var en simpelt udseende Fyr, klædt i en almindelig Bondedragt, og bagenfor sig havde han Noget, der saa ud som tomme Sække. Da han nærmede sig henimod, hvor jeg stod, saa jeg, at han samlede Tommen op, som om han agtede at sætte Hesten i Sprang for at komme forbi.

„Hallo!“ raabte jeg; „stands lidt!“

Manden syntes at betænke sig et Øieblik; men vendte dog til Slut Hestens Hoved om mod mig og steg snart af ved min Side.

„Jeg har hørt Forskjelligt om denne Bei“, sagde han, betragtende mig fra Top til Taa, „det er bedst at være forsigtig. Har I haft et Fald, hvad, Fremmede?“

„Ikke just et Fald heller“, svarede jeg. „Min Hest synes at have givet op.“

Manden gik rundt omkring mit Hjel-

nende Dyr, og da han kom tilbage, lagde han Haanden paa Hestens Strube, og gav den et skarpt Kneb. Dyret for tilbage med et Grynt og begyndte sieblifelig at hive og sagle af Munden.

„De hører vel ikke hjemme paa disse Kanter?“ sagde han, idet han paany nøiagtig mønstrede mig.

„Nei“, svarede jeg.

„Det kunde jeg tænke“, tillagde han.

„Jeg antager, at Deres Hest har faaet Starthede i sig. Det er et Slags Gift“, tillagde han, „som Hestene kommer over paa disse Kanter. Den vil være frisk nok imorgen, eller iovermorgen i det allerfeneste.“

„Derfor det er Tilfældet“, sagde jeg, „vil De kanske bytte Hest med mig.“

„Jeg har aldrig eiet nogenting endnu, som jeg ikke var villig til at sælge, derfor Noget behøver det mere end jeg“, svarede han.

„Godt“, svarede jeg, „og maa jeg spørge, hvilken Pris De holder Deres Hest i?“

„Netop sytti Dollars.“

Jeg havde ventet at høre ham forlange mindst hundrede. Jeg tog ham sieblifelig paa Ordet.

Handelen var sluttet; jeg tællede op syv Ti-Dollarsstykker, lagde min Sadel og Bidjel paa den nye Hest og steg op.

„Kanskje“, sagde Manden, idet han gav det syge Dyr et nyt Kneb i Struben, „derfor vi skulde træffes i Booneton en af Dagene, vilde De like at bytte om igjen?“

Jeg svarede ham, at jeg skulde tænke derpaa, og gav mig derpaa afsted, idet jeg bød ham Farvel.

Jeg havde visselig faaet en udmærket Hest. Den traadte saa let og yndigt som nogen Dandssemester og bar mig saa behageligt, som om jeg havde siddet i en Vogn. Efter en liden Stunds Forløb

berørte jeg den med Pidsken, og strax dandsede den muntert affted. Jeg klappede den paa Halsen og pratete venligt til den. Vi befandt os nu netop paa det Sted, hvor Skovkanten naaede Veien, og uden nogen aabenbar Grund derfor, satte Hesten her affted i Gallop. Jeg talte til den og forsøgte at holde igjen, men den sprang kun desto hurtigere. Inden nogle Minutter dreiede den af fra Veien og slog ind i Skoven, og nu galloperede den som paa bare Rivet. Jeg hujede af af Magt og tøiede i Tømmerne, til mine Arme værkede, men var ude af Stand til at dreie dens Hoved tilside eller jagtne Farten. Den sløi affted som Binden, udsøgende de Steder, hvor Træerne stod længst fra hverandre, og forsatte sit Løb, idet den dreiede af, nu til Høire og nu til Venstre, just efter som Passagen syntes bekvemlest.

Saa snart jeg fandt, at Hesten ikke lod sig standsse, henvendte jeg min Opmærksomhed i en anden Retning, og den Tanke slog mig snart, at Hesten netop var afrettet til dette Slags Arbeide. Lig Heste i Arabien, hvormed jeg havde læst, vilde den tage Veien til dens Herres Opholdssted, hvor som helst dette maatte befindes. Manden, med hvem jeg havde handlet, var en af Banden, og der maatte have været en anden ved Stalden til Hotellet i Clayville, der havde givet min Hest Noget at æde, som havde gjort den slyg. Disse Tanker sløi ikke alene gjennem mit Hoved med Lynsnarhed, men de kom ogsaa i Orden, efterhvert som de strømmede ind, og jeg vidste paa Diebliffet, at jeg havde gaaet i Fælden, og at Hesten bar mig henimod Røvernes Tilholdssted. For et Dieblif følte jeg Lyft til at lade det staa til og møde Skurkene, men det vilde have været ren Galskab. Jeg maatte komme ned af Sædlen paa en eller anden Maade.

Ha! Keiligheden frembød sig. Foran mig saa jeg et Vandløb. Jeg drog Fødderne ud af Stigboilerne og lagde min Haand paa Sadelknappen. Et Par Sprang til, og Hestens Hove berørte Smaaastene paa Bredden. Med et pludseligt Spring løstede jeg mig ud af Sædlen, og idet Dyret sløi væk under mig, faldt jeg ned i Bækken uden nogen som helst Skade. Saa hurtigt som muligt kravlede jeg opad Bækkebredden, og da jeg havde naaet ind i Skoven, standsede jeg for at holde Raad med mig selv. Hingsten havde standsset paa den modsatte Side, ligesom for at se efter sin Rytter, og for et Dieblif tænkte jeg paa at fyre en Pistol af efter den, men jeg undlod dog at bortkaste mit Krudt, og en liden Stund efter vendte Dyret sig om, travede affted og var snart ude af Sigte.

Hvad skulde jeg nu foretage mig? Naturligvis maatte jeg se til at komme ud af Skoven, og for at udsøre dette i Sikkerhed for Røverne, maatte jeg gaa tilbage samme Wei, som jeg var kommet. Jeg eftersaa Pistolerne og gav mig paa Veien. Om en Stund hørte jeg foran mig Lyden af en Hests Skridt, og saa hurtig som muligt søgte jeg Skjul bag en tyk Furu. Rytteren kom mig imøde i en Afstand af mindre end hundrede Yards. Det var den ærlige Bondeskarl, som frygtede for, at jeg kunde være en Røver, og Hesten var den, som jeg havde eiet en Time i Forveien. Dyret skummede fremdeles om Munden, men travede affted uden nogen tilshneladende Anstrengelse, saa at Giften nok ikke havde været meget dødelig; og hvad mere er, Grebene i Struben havde nok ikke været uden Virkning. Planen var listig nok, og Spillet var godt spillet; kun havde jeg truffet til at vinde en væsentlig Fordel, førend Fiendens Sag kunde vindes.

Jeg holdt mig bag Træet, indtil Ryt-

teren var forsbunden, og begav mig derpaa afsted igjen. Havde jeg været Kjælingen nærmere, kunde jeg have stoppet ham, men som det var, kunde det ikke let have ladet sig gjøre. Jeg ilede fremad med al mulig Hast, og strax efter at jeg naaede Veien igjen, var jeg saa heldig at blive indhentet af en Mand i en Kjerre. Da jeg raabte ham an, drog han op en Pistol, og syntes først at være uvillig til at standse; men et Dieblik efter gjenkjendte han mig, da han havde seet mig paa Veien bortenfor Clayville Dagen i Forveien, og standsede endelig og tiltalte mig. Jeg overbeviste ham snart om, at jeg var et stikkeligt Menneske, og han tog mig op til sig. Han var paa Veien til Booneton, og var glad over at have fundet sikkert Folgeskab, men jeg fortalte ham ikke, hvad jeg havde opdaget. Jeg forklarede den Omstændighed, at han havde truffet mig tilfods, med at min Hest var løben fra mig underveis.

Jeg naaede Booneton ud paa Formiddagen, og der fandt jeg to flinke, fløgtige Betjente; dem meddelte jeg min Hemmelighed, og vi lagde i Samraad en Plan for at fange Røverne. Dagen derefter forflæbte vi os og drog hen til det Sted hvor den afrettede Hest havde dreiet af ind i Skoven; vi fandt dog Intet; men den følgende Dag drog vi ogsaa afsted, og denne Gang var vi saa heldige at møde min ærlige Bondemand og Hestehandler ridende den selsamme Hingst, som mod min Villie havde ført mig til Bækken. Han gjenkjendte mig ikke, og standsede, da mine Kamerater raabte ham an; og vi tog ham, som rimeligt er, til Fange uden Møie. I Forstningen anstillede han sig meget forbauset, men efterat have gjenkjendt mig, hørte han op med sin Skjælden og tilkendegav sin Villighed til at følge os, hvorefter vi ønskede. Vi førte ham tilbage til Booneton, og

medens Betjentene satte ham ind i Arresten, undlod jeg ikke paa det Omhyggeligste at sørge for hans Hests sikre Anbringelse i Stalden. Manden opgav sit Navn som Mark Sackett og erklærede, at han Intet vidste om Røverne eller nogen Ting af det Slags; og angaaende Afværen med Hesten, da erklærede han, at det var Noget, han var ude af Stand til at forklare. Han sagde, at han saa, hvorledes jeg blev ført ind i Skoven, og da den Hest, han havde kjøbt af mig, begyndte at kvikke til, havde han bestaget den og var fulgt efter mig. Mere end dette kunde man ikke saa ud af ham.

Men jeg havde faaet en Tanke for mig selv. Jeg antog, at dersom der var en Røverbande i Skoven, vilde Fangens Hest nok bringe os vidhen; og da jeg meddelte Betjentene denne Tanke, greb de den med Begjærighed. Skloffen var nu blot et, og inden en Time havde vi tyve Mand, vel beredne og vel bevæbnede, færdige til at følge os. Den sorte Hingst blev ført ud, sadlet og bidstet, jeg tog mit Sæde paa dens Ryg, og den opførte sig meget vel, da vi drog afsted. Den syntes i Virkeligheden at like de øvrige Hestes Folgeskab, og at være stolt af at lede dem. Da vi naaede Skovkanten, gav jeg den Løilen, og den dreiede af netop paa samme Sted, hvor den havde gjort det med mig, men den slog denne Gang ikke over i Gallop, som den havde gjort ved hin Leilighed. Den Omstændighed, at den befandt sig i Selskab med adstadige Heste, syntes at gjøre den mere maadeholden, og den førte an, som sig anstod en fornuftig og gemhyllig Anfører.

Fremad paa den selsamme Wei, som jeg havde faret tilforn — over Bækken, hvor jeg havde gjort mit Hop — og saa videre gjennem den tætte, mørke Skov. En Stund efter kom vi til en anden Strøm, paa hvis modsatte Bred der

reiste sig en høi, lodret Bluff, og det forekom os, at der umuligt kunde findes nogen Veie ad den Kant. Men den sorte Hingst gik sig ud i Strømmen, og da vi naaede den anden Side, gik den nogle Favnne nedad i det grunde Vand, og vendende sig til Høire, traadte den ind i et trangt Pas, som før havde været usynligt. Et lidet Stykke ind gjennem denne beshynderlige Gjennemgang, og vi befandt os i et dybt, cirkelrundt Bækken, et Slags Forsenkning, indstængt paa alle Sider af en næsten lodret Vægte; og her kom vi over sex Mænd, som sad under nogle smaa Træer. De for op, da de saa os, men da vore Pistoler hurtigt var fremme, gjorde de ingen Modstand. En af dem fastede sig imidlertid henimod et Punkt i Jordvæggen lige bag to af mine Ledsgagere, men han blev hurtigt stoppet; og da mine Vine fulgte den Retning, han havde taget, opdagede jeg et aabent Sted i Bluffens Side, lig Aabningen af en Hule.

Jeg behøver ikke at fortælle, hvorledes vi overmandede Skurkene, ligesom jeg heller ikke behøver at anføre de tusinde ryggesløse Ytringer, som de fremkom med. Det er tilstrækkeligt for mig at sige, at vi sikrede os dem, hvorpaa vi undersøgte den Aabning i Væggen, som jeg havde opdagede. Det viste sig at være, hvad jeg havde formodet, Indgangen til en rummelig Hule, i hvilken vi fandt en betydelig Mængde Vaaben og Ammunition, foruden mange værdifulde Sager, der var blevne røvede fra myrdede Rejsende. Hele Affæren havde gaaet meget heldigt for os. Havde Ildgjerningsmændene været inde i Hulen, i det Samme vi trængte ind i Forsenkningen, eller dersom de havde været i Besiddelse af deres Vaaben, vilde vi sandsynligvis have haft et meget hødt Arbeide, thi det var despe-

rate Karle; men vi overraskede dem allerede under en Lur, som de tog sig.

Dg en Ting til: mine to Bantthve fandt jeg iblandt Selfabet.

Vi vendte tilbage til Booneton; og efterat Forbryderne var indsatte i Fængsel, og Proces indledet mod dem, slog den af dem, hvem jeg havde mødt paa Veien og handlet Hesten af, sig til Forræder mod sine Kamerater, og blev den offentlige Anklagers Vidne mod dem. Hans Forklaring var netop saadan, som jeg havde tænkt mig Forholdet. Han sagde, at Banden havde været sammen i flere Aar, arbejdende i forskellige Egne af Landet. Hingsten var bleven oplært af En iblandt dem, som i sin Tid havde været Medlem af en Beridertrop, og den var bleven afrettet til, naar den sendtes ud hjemmefra uden nogen Froløst, at lægge affted hjemover, saaledes som den havde gjort med mig, saasnart Slagtoffet sad paa dens Ryg. Dette gjorde de for at undgaa alle blodige Optrin i Nærheden af Hovedveien. Men Offeret førtes ikke altid saa langt som til deres Hovedkvarter. Naar et Bytte var ivente, opstillede nogle sig langs Veien i Stoven mellem de to Bække, færdige til at stoppe Hesten og afferdige den forlokkede Veisfarende; og han forsikrede mig, at dersom jeg havde fulgt med over den første Bæk, vilde jeg meget snart bagefter have fundet min Død. De havde ingen Medskyldige i Hotellet. Naar en Rejsende var opsporet enten i Clayville eller i Booneton, affendtes en af Banden for at „tage sig af“ Vedkommendes Hest, og han havde liden Møie med at give den ind en Dosis til at gjøre den syg, naar han blot bar sig lidt forsigtig ad.

Skurkene blev forhørte, dømt og henrettede, og jeg tog den afrettede Hest i Besiddelse, men beholdt den ikke længe i Eie. En vakker Morgen færdedes den

fra Stalden, og al Sagen efter den var forgjæves. Det er ikke umuligt, at det forstandige Dyr selv løste op sin Gjord og løb sin Dei, men jeg foretrækker at give Hændelsen en anden Udtydning. Jeg er temmelig overbevist om, at den blev stjaalet af den ærlige Landmand, i hvis Hænder jeg først fandt den, og som var bleven sat i Frihed paa Grund af, at han havde optraadt som det Offentliges Bidne i Kriminalsagen mod sine forrige Staldbrødere.

Sokrates's Forfvarstale ved Platon.

(Oversat af J. Mars).

(Fortsættelse).

Kap. 14. Imidlertid, mine Medborgere, det er jo allerede bevist, hvad jeg sagde, at Meletos aldrig har havt den mindste Smule Interesse for disse Ting. Men sig os dog ogsaa, Meletos, paa hvilken Maade jeg efter din Mening forderver de Unge. Det maa jo efter den Klage, du har opsat, være ved at lære dem ikke at tro paa de Guder, Staten tror paa, men paa andre, nye dæmoniske Ting?

Meletos: Ja ganske vist, det er netop min Mening.

Sokrates: Ja, saa maa du — for disse selvsamme Guders Skyld, som Talen nu er om, — udtale dig endnu tydeligere baade for mig og for disse Herrer her. Jeg kan nemlig ikke komme efter, om du mener, at jeg lærer dem at tro, at der er et Slags Guder til, — og altsaa tillige selv tror, at der er Guder, og ikke er en ren Atheist eller forsaavidt har nogen Skyld, — men rigtignok ikke de samme Guder, som Staten tror paa, men andre, og om det er dette, du beskylder mig for, at det er andre; eller om du paastaar, at jeg baade selv overhovedet ikke tror paa Guder og lærer de Andre det samme.

Meletos: Dette mener jeg, at du overhovedet ikke tror paa Guder.

Sokrates: Nei, du forunderlige Meletos! Hvad mener du dog med denne Paastand? Tror jeg altsaa ikke engang, at Solen og Maanen er Guder, saaledes som alle andre Mennesker tror?*)

Meletos: Nei, mine Herrer Dommere! thi han paastaar jo, at Solen er en Sten og Maanen Jord!

Sokrates: Tror du, det er Anaxagoras, du har anslaget, min kjære Meletos? og har du saa liden Agtelse for disse Herrer og tror, de er saa lidet kjendt i Literaturen, at de ikke skulde vide, at Klazomenieren Anaxagoras's Skrifter er fuld af saadan Lære? — Ja, de Unge faar jo nok ogsaa af mig slige Lærdomme, som de forresten ofte har Udgang til at kjøbe sig for en Drakme, om det kommer høit, og saa kan de udle Sokrates, om han skulde fremstille dem som sine Lærdomme, især da de er saa særdeles paafaldende! Men dette er altsaa din Mening, at jeg ikke tror, der er nogen Gud til?

Meletos: Ja, slet ikke.

Sokrates: Ingen kan tro dig, Meletos, ja jeg tænker ikke engang du selv. Thi jeg, mine Medborgere, synes,

*) Solen og Maanen blev overalt i Grækenland dyrkede som Guder.

at denne Mand maa være en fræk og hensynsløs Person, ja at han maa have opfatte hele denne Klage af ren Frækhed og ungdommelig Hensynsløshed. Det ser nemlig ud, som om han vil sætte en Gaade sammen og prøve mig som saa: „Mon vel Sokrates, saadan en vis Mand, vil mærke, at jeg gjør Løier med ham og modsiger mig selv, eller vil jeg kunne narre baade ham og Tilhørerne med?“ Thi for mig er det klart, at han ligesom modsiger sig selv i sin Klage, ret som om han vilde sige: „Sokrates er skyldig, idet han ikke tror paa Guder, men tror paa Guder.“ Og dette maa jo dog være Spøg.

Kap. 15. Vær da med, Borgere, at undersøge, hvorledes det er mig klart, at han siger dette; men du, Meletos, svar os, og I maa, som jeg fra først af bad Eder om, hufte paa ikke at gjøre nogen Stoi, om jeg nu bruger min vante Vis at tale paa.

Er der, Meletos, noget Menneske, som tror, at der gives menneskelige Ting, men ikke tror, at der gives Mennesker? — Han maa svare, Borgere, og ikke idelig og altid gjøre Stoi! — Er der Nogen, som ikke tror, at der gives Heste, men dog Ting, som hører Heste til? eller som ikke tror, at der gives Fløitespillere, men dog Ting, som hører Fløitespillere til? — Nei det er der ikke, min bedste Mand; — vil ikke du svare, saa saar jeg sige det baade til dig og de Andre her. Men svar dog paa det følgende: Er der Nogen, som tror, at der gives demoniske Ting, men ikke tror, at der gives Dæmoner.

Meletos: Nei.

Sokrates: Det var da godt, at du endelig engang sølte dig tvungen af disse Herrer til at svare! — Du mener altsaa, at jeg baade tror paa og lærer om demoniske Ting, hvad entet de nu er nye eller

gamle; men demoniske Ting tror jeg dog i ethvert Fald paa efter din Mening, og dette har du ogsaa endelig bekræftet i dit Klageskrift. Men hvis jeg tror paa demoniske Ting, saa er det dog vel aldeles nødvendigt, at jeg ogsaa tror paa Dæmoner; er det ikke saa? Jo, saa er det; jeg forudsætter nemlig, at du indrømmer det, da du ikke svarer. Men tror vi nu ikke, at Dæmonerne enten selv er Guder eller ogsaa Sønner af Guder? — Ja eller nei!

Meletos: Jo vist!

Sokrates: Hvis jeg nu altsaa tror, at der er Dæmoner til, — og det indrømmer du jo, at jeg gjør, — og hvis disse Dæmoner er et Slags Guder, saa vilde det jo være, som jeg paastaar, at du taler i Gaader og spøger, naar du kan sige, at jeg, som ikke tror paa Guder, paa den anden Side dog tror paa Guder, siden jeg dog tror paa Dæmoner. Hvis derimod Dæmonerne er Sønner af Guder, som det jo ogsaa fortælles, hvilket Menneske vil da kunne tro, at der gives Sønner af Guder, men ikke Guder? Nei, Meletos, det er ikke muligt Andet, end at du har opfatte denne Klage for at friste os, eller fordi du ikke vidste nogen Brøde, som du med Sandhed kunde bestynde mig for; men at du skulde kunne faa noget Menneske med den mindste Smule Fornuft til at tro, at en og samme Mand baade tror, at der gives Ting, som hører Dæmoner og Guder til, og paa selvsamme Tid, at der hverken gives Dæmoner eller Guder eller Hæroer*), det er ikke muligt.

Kap. 16. Altsaa, mine Medborgere, for at vise, at jeg ikke er skyldig efter Meletos's Anklage, tænker jeg ikke der tiltrænges noget langt Forsvar, men at

*) Fortidens Hæroer betragtedes ofte som „Halvguder“, som en Mellemsteg mellem Guder og Mennesker.

allerede dette kan være tilstrækkeligt. Men hvad jeg fra først af sagde, nemlig at der er opstaaet et stort og udbredt Had mod mig, det kan I være vis paa er sandt. Og det er dette, som vil fælde mig, om jeg bliver fældet, ikke Meletos eller Anytos, men Mængdens Bagvaskelse og Had; noget, som ogsaa har fældet mange andre brave Mænd og vel fremdeles vil gjøre det; der er nok ingen Fare for, at det skal blive staaende ved mig.

Men nu vil kanske Nogen sige: „Men skammer du dig dog ikke, Sokrates, over at have givet dig af med saadan en Gjerning, som nu bringer dit Liv i Fare?“ Men hertil vilde jeg nu med fuld Ret kunne svare: „Det er en daarlig Tale, Menneſte, hvis du tror, at en Mand, som der er det Mindste ved, bør beregne Faren for Liv eller Død, og ikke meget mere i al sin Gjerning have dette alene for Si, om han gjør Ret eller Uret, om han gjør en brav eller en slet Mand's Gjerninger. . . . Thi saa er det virkelig, mine Medborgere: der, hvor En har taget sin Stilling, enten i den Overbevisning, at det saa er bedst, eller hvor han er sat af sin Øvrighed, der, mener jeg, bør han blive og se Faren imøde og ikke tænke paa Døden eller noget andet i Sammenligning med, hvad der er uheldeligt.

Kap. 17. Jeg vilde altsaa handlet høist forunderligt, mine Medborgere, om jeg ved de Leiligheder, da min Øvrighed — de, som I have valgt til at hyde over mig*), — anviste mig min Stilling, baade ved Potidaia og Amfipolis og

*) Her menes Hærjægerne, Strategerne, der blev valgte af Folket. Han betragter her ligesom flere Steber Dommerne som Repræsentanter for Folket, af hvis Midte de jo bleve utagne ved Løbnet.

Delion**), om jeg da saa godt som nogen Anden holdt Stand der, hvor hine Befalingsmænd stillede mig, og hovede mit Liv, men nu, da, som jeg har troet og ment, Gud anviser mig min Stilling, nemlig at jeg skal leve i Stræben efter Visdom og højselsat med at prøve mig selv og Andre, om jeg nu af Frygt enten for Døden eller for nogenjomhelst anden Ting vilde spigte min Plads. Ja, det vilde rigtignok være for galt, og da vilde man i Sandhed med Grund kunne stevne mig for Retten som den, der ikke tror paa Guder, naar jeg var ulhydig mod Draftet og frygtede for Døden og troede, at jeg var vis, uden at være det. Thi at frygte for Døden, Borgere, er jo intet Andet, end at indbilde sig at være vis, uden at være det. Thi det er at indbilde sig at vide, hvad man ikke ved. Ingen ved nemlig, hvad Døden er, ikke engang, om den ikke maasse er det største af alle Gode r for Menneſket; men de frygter for den, som om de vidste forvist, at den er det største af alle Ond e r. Og maa ikke det være den skammeligste Daarfskab, det at indbilde sig at vide, hvad man ikke ved? Men der er maasse, Borgere, ogsaa i dette Punkt den Forskjel mellem mig og de fleste andre Menneſter, — og om jeg virkelig skulde anse mig i nogen Mon

**) Sokrates nævner her tre større Slag, som han havde været med i, og hvor han troelig havde gjort sin Pligt. Potidaia var en korinthisk Koloni paa Halvøen Chalkidike; i Aaret 432 faldt den fra Athen og blev belejret i to Aar; i Slaget her reddede Sokrates Alkibiades's Liv. — Slaget ved Amfipolis, en æthenisk Koloni ved Floden Strymon i Thrakien, stod i Aaret 422, altsaa kort før den midlertidige Standsning af Peloponneserkrigen, som indtraadte ved „Nicias's Fred.“ Delion var et Apollonstempel i Boiotien, hvor der i 424 stod et Slag mellem Boioterne og Athenerne; de sidste led et stort Nederlag; men Sokrates skal ogsaa her have vist sin Tapperhed, især under Selbagnet, hvor det fortælles, at han skal have reddet Xenofons Liv.

for visere end Nogen, saa maatte det ligge deri, at ligesom jeg ikke ved slynderligt om, hvad der er hos Hades*), saaledes indbilder jeg mig heller ikke at vide det. Men at gjøre Uret og at være ulhydlig mod den, som staar over En, — baade Gud og Menneſte, — at det er ondt og skjændigt, det ved jeg. I Sammenligning med de Dunder, som jeg ved er Dunder, vil jeg derfor aldrig frygte eller ſky de Ting, hvorom jeg ikke ved, om de ikke maatte er Goder. Altsaa: selv om I nu vilde frifinde mig og ikke følge Ankytos's Mening, han, som paastod, at enten maatte jeg overhovedet ikke være stævnet hid, eller ogsaa, efterat jeg forst er stævnet, var det ikke muligt Andet end at domme mig til Døden, idet han foreholdt Eder, at hvis jeg skulde gaa fri, da vilde Eders egne Sønner udøve, hvad Sokrates lærer dem, og derved ubetinget allesammen styrte sig i Fordærvelse; — om I altsaa hertil vilde ſige mig: „Sokrates! nu vil vi ikke følge Ankytos, men vi frifinder dig, dog paa den Betingelse, at du aldrig ſkal ſyſſelsætte dig med denne Undersøgelse**) eller filoſofere; men hvis du fremdeles bliver greben i at gjøre dette, saa ſkal du dø!“ — om I altsaa, som ſagt, vilde frifinde mig paa diſſe Betingelſer, saa vilde jeg ſvare Eder: „Jeg er Eder meget forbunden, mine Medborgere; men jeg vil adlyde Gud mere end Eder, og ſaalænge jeg aander og har Kraft dertil, vil jeg aldrig ophøre med at ſtræbe efter Viſdom og formane Eder og viſe Eder tilrette, hvem af Eder jeg nogenſinde maatte træffe, og tale til ham, som jeg pleier: min beſte Mand, vilde jeg ſige, du, som er en Athener og

altsaa hører til den ſtørſte og for ſin Viſdom og Kraft meſt anſeede Stat, ſtaarmer du dig ikke ved at beſtyrre dig om Penge, at du kan ſaa ſaa mange, ſom muligt, af dem, og om Anſeelse og Ære, medens du ſlet ikke beſtyrre dig om eller tænker paa Indſigt og Sandhed og din Sjæl, at den kan bliſve ſaa god ſom muligt? Og hvis ſaa nogen af Eder har en anden Mening og paastaar, at han virkelig beſtyrre ſig om dette, ſaa vil jeg ikke ſtrag ſlippe ham og gaa min Vej, men jeg vil ſpørge ham ud og prøve ham og forhøre ham, og hvor jeg finder, at han ikke beſidder Dyden, men dog paastaar det, ſaa vil jeg ſkjænde paa ham, fordi han ſætter mindſt Pris paa det, ſom er meſt værd, og ſtørre paa det, ſom er ringere. Dette vil jeg gjøre baade med Ung og Gammel, hvem jeg træffer, baade Fremmede og Borgere, dog meſt med Borgerne, fordi I er mig nærmere af Slægt. Thi dette er det, Gud befaler mig, det ſkal I vide; og jeg tror, at der endnu aldrig er blevet Eder et ſtørre Gode til Del her i Staten end denne min Tjenefte for Gud. Det er jo nemlig intet Andet, jeg foretager mig, idet jeg vandrer om her, end at overtale Eder, baade Unge og Gamle, til ikke at beſtyrre Eder om Eders Legemer eller Guds fremfor eller ligesaa meget ſom for Eders Sjæl, at den kan bliſve ſaa god ſom muligt, idet jeg foreſtiller Eder, at Dyden ikke kommer af Penge, men at derimod baade Penge og alle andre Goder for Menneſkene, baade i det private og det offentlige Liv, kommer af Dyden. Hvis jeg altsaa ved ſaadan Tale fordrer de Unge, ſaa maatte denne Tale være ſkadelig; men hvis Nogen paastaar, at det er Andet end dette, jeg lærer, ſaa ſiger han ikke ſandt. „Altsaa, Medborgere“, vilde jeg ſige, „ſaar I gjøre, ſom I vil, enten I vil følge Ankytos's Mening eller

*) Underberbenens Gud; „hos Hades“ er altsaa det ſamme ſom „i Underberbenen“ eller „i de Dødes Rige.“

**) Nemlig hin Søgen efter en Viſere; ſe Kap. 6—9.

ikke, og enten J vil frifinde mig eller ikke frifinde mig: jeg vil dog ikke handle anderledes, om jeg end mange Gange skal lide Døden."

Kap. 18. Gjør ingen Støi, mine Medborgere, men hold fast ved det, jeg bad Eder om, at J ikke skal støie over, hvad jeg siger, men høre derpaa. Thi efter min Mening vil J ogsaa kunne have Rytte af at høre det. Jeg har nemlig endnu nogle andre Ting at sige Eder, som J kanske vil raabe høit over, men det maa J dog ikke gjøre!

J maa nemlig være forvisset om det, at dersom J henretter mig — saadan en Mand, som jeg siger om mig selv, at jeg er, — da gjør J ikke mig større Skade end Eder selv. Mig vil nemlig hverken Meletos eller Anytos gjøre nogen Skade; hi det vil ikke engang være muligt; thi jeg tror ikke, det gaar an, at en bedre Mand liden Skade af en daarligere. At saa mig dømt fra Livet eller jaget i Landflugtighed eller straffet med Mimi*), det vil han rigtignok maaske kunne sætte igjennem; men dette er Ting, som kanske han og vel ogsaa manges Anden anser for store Ondt, men jeg ikke; da anser jeg det meget mere for ondt at gjøre, hvad han nu gjør, uretfærdigen at lægge an paa at saa en Mand dømt til Døden. Derfor, mine Medborgere, er det langt fra, at jeg nu forsvarer mig for min egen Skyld, som man kunde tro; men jeg gjør det for Eder's Skyld, forat J ikke ved at domfælde mig skal forsynde Eder imod Guds Gave til Eder. Hvis J nemlig henretter mig, saa vil J ikke lettelig finde nogen anden Saadan, som ret egentlig — om end Udtrykket er noget pudsigt — er sat paa Staten ligesom paa en Hest, der vel er stor og ædel, men paa Grund af

*) Mimi (eg. Uretfærdighed) var en Straf, som bestod i Berøvelse af borgerlige Rettigheder, ofte ogsaa af Formue.

sin Størrelse noget træg og derfor trænger til at vækkes af en Bremse; saaledes synes jeg nemlig, at Gud har sat mig paa Staten som En, der aldrig ophører at vække Eder og overtale og irettesætte hver Enkelt af Eder, idet jeg hele Dagen igjennem overalt er paa Raffen af Eder. En anden Saadan vil J ikke saa let saa, Borgere; men dersom J vil lyde mit Ord, saa vil J spare mig. Men J vil vel kanske — ligesom de sovende, naar man vækker dem, — blive ærgerlige og slaa til mig og i Overensstemmelse med Anytos's Mening letfindigen henrette mig og saa sove hele Eder's øvrige Liv igjennem, hvis ikke Gud af Omhu for Eder skulde sende Eder en Anden.

Men at jeg just er en Saadan, som maa være givet Staten af Gud, det vil J kunne indse af følgende. Det ligner nemlig ikke, hvad Mennesker pleier gjøre, det, at jeg har forsømt alt mit Eget og nu gjennem saa mange Aar fundet mig i, at mine private Affærer bliver forsømte, medens jeg derimod altid er virksom for Eder og ligesom en Fader eller ældre Broder henbender mig til hver især af Eder og overtaler Eder til at stræbe efter Dyden; og om jeg endda havde nogen Fordel af dette og tog Løn for disse Formaninger, saa kunde jeg have nogen Grund dertil; men nu ser J jo ogsaa selv, at mine Anklagere, som i alle andre Stykker anklager mig saa skamløst, dog ikke har kunnet drive sin Skamløshed saa vidt, at de har vovet at føre Vidner paa, at jeg nogensinde enten har modtaget eller forlangt nogen Løn. Jeg tænker nemlig, at det er et fuldgjaldigt Vidne, jeg har at stille for Sandheden af mit Udsagn, nemlig min Fattigdom.

Kap. 19. Men saa vil man kanske finde det urimeligt, at jeg vandrer om og giver disse Raad til de Enkelte og

gjør mig det meget travelt dermed, men ikke har Mod til at træde offentlig frem for Folkeforsamlingen og give Staten Raad. Men Grunden hertil er det, som I ofte og ved mange Leiligheder har hørt mig sige, at der hører sig noget vist Guddommeligt og Dæmoniisk*) hos mig, hvad jo ogsaa Meletos spottende har opført i sin Anklage. Men hos mig har dette begyndt fra Barnsben af, et Slags Røst, som lader sig høre, og som, naar den kommer, altid afholder mig fra at gjøre det, som jeg just staar i Begreb med, men aldrig tilskynder mig til Noget. Dette er det, som hindrer mig fra at give mig af med Politiken. Og jeg tror, det er saare godt, at det hindrer mig derfra. Thi det kan I være vis paa, mine Medborgere, at om jeg for lang Tid siden havde begyndt at give mig af med Stats-sager, saa vilde det for lang Tid siden været forbi med mig, og jeg vilde altsaa hverken være bleven Eder eller mig selv til nogen Nytte. Og I maa ikke hærmes paa mig, fordi jeg siger Sandheden. Thi den Mand vil aldrig kunne holde sig**), som ærlig gjør Modstand mod

*) Om Betydningen af Ordet „dæmoniisk“ se Anm. 1 til Kap. 11. Det kunde bebt overføres med „overnaturligt“, dersom man ikke maatte fremhæve Forbindelsen med Ordet „Dæmon“, som betyber et overnaturligt Væsen (se Kap. 15). Sokrates forklarer her, hvad der har givet Anledning til den Beskyldning, at han, istedetfor at tro paa Guderne, troede paa et Stags „nye dæmoniiske Ting“, nemlig hans hyppige Tale om en Jæregen, fra en Gud eller „Dæmon“ stammende Røst, som han sølte i sit Indre, og som altid advarede og hindrede ham fra at gjøre Noget, som han ikke burde gjøre, fordi det vilde have onde Følger.

**) Han vil — i et Samfund, hvor alt beror paa Mængdens Stemning, — snart blive i den Grad hadet, at hans Liv eller i det mindste hans borgerlige Tilværelse kommer til at staa i Fare. Athens Historie viser os ogsaa flere Exempler paa, at Mænd, som vakte Mængdens Vrede, dels blev henrettede, dels jagede i Landflygtighed.

Mængden — enten her eller andensteds — og som søger at hindre mange uretfærdige og lovstridige Ting fra at ske i Staten; men den, som i Sandhed kæmper for, hvad der er Ret, maa, om han endog blot en kort Tid skal kunne holde sig, leve som Privatmand og ikke være oppe i det offentlige Liv.

Kap. 20. Og vigtige Vidnesbyrd om dette skal jeg føre frem for Eder, ikke Ord, men — hvad I forstaa at vurdere — Kjendsgjerninger. Hør da, hvad der er hændt mig, forat I kan vide, at jeg aldrig af Frygt for Døden vilde give efter for noget Menneſte i, hvad der ikke er Ret, men at jeg altsaa heller end at give efter endogsaa vilde miste mit Liv. Men hvad jeg vil sige, vil vel lyde ubehageligt og som en selvgod Sagførertale i Eders Dren; men det er dog sandt.

Jeg har nemlig, Medborgere, aldrig haft noget andet Embede i Staten, men kun været Medlem af Raadet*); og nu var det just vor Fyle, Antiochis**), som bestyrede Forretningerne dengang, da Sagen mod de ti Felt herrer, som ikke

*) „Raadet“ i Athen havde dels at bestyre en stor Del af de vigtigste Statsforretninger, dels at forberede og forelægge de Sager, som skulde behandles i Folkeforsamlingen. Det talte 500 Medlemmer, der blev udtagne ved Lodkastning, 50 af hver af de 10 Fyler (Stammer), Attikas Folk var inddeelt i. Saaleses kom ogsaa Raadet til at bestaa af 10 „Fyler“; og hver af disse — efter Tur — havde en Liensbedel af Mæret at varetage de løbende Forretninger; i denne Tid (35—36 Dage for hver Fyle; i Studaarene, da der var en Maaned mere, 35—39 Dage) var da disse 50 Mænd, som kaldtes Prytanerne, samlede fra Morgen til Aften i en offentlig Bygning, der kaldtes Tholos; for hver Dag valgte de sig ved Ledtrækning en Formand, der opbevarede Statskassens og Statsarkivet's Røgler samt Statens Segl og desuden havde Forjædet og ledede Forhandlingerne ikke alene i Raadet, men ogsaa i Folkeforsamlingen.

**) Hver Fyle (se foreg. Note) havde Navn efter en af de gamle Hæroer.

havde optaget *Pigene* efter *Søflaget**), var fore, og *J***) vilde dømme dem alle under *Et*, hvilket var ulovligt, som *J* senere *Alle* have indseet. Da var jeg den eneste af *Prytanerne*, som gjorde *Modstand* mod, at man skulde gøre noget *Lovstridigt****); og da *Talerne* †) strax vare særdige til at anklage mig og lade mig arrestere, saa mente jeg dog, at jeg heller burde udsætte mig for *Fare* med *Loven* og *Ketten* paa min *Side*, end af *Frygt* for *Fængsel* eller *Død* holde med *Eder* i *Eders* uretfærdige *Forehavende*. Dette var imidlertid endnu under den demokratiske *Forfatning*; men da *Oligarkiet* kom †), saa lod „de tre-

*) *J* det store *Slag* mellem *Athens* og *Spartas* *Flaader*, som stod ved de arginusiske *Der* (Søndenfor *Lesbos*, ikke langt fra *Lillealiens* *Vestkyst*) i *Maret* 408 f. Kr., sejrede *Athenerne*; men da de var ubrukkede af *Slaget* og tillige hindrede ved *Storm*, undlod *Feltherrene* at redde *Mandskabet* paa nogle af de ødelagte *Skibe* og at opsamle og begrave de *Døde*. *Folket* i *Athen* blev forbitret herover, og i sin oprørte *Stemning* tiltog *Folkeforamlingen* sig — mod *Sokrates*'s *Protest* — *Myndighed* til *summarisk* at dømme de fleste af *Feltherrene* fra *Livet*. Denne *Fremgangsmaade* var i *dobbelt* *Henjende* ulovlig: først fordi *Folkeforamlingen* ikke havde *Ret* til selv at dømme, men skulde have henvist *Sagen* til *Domstolene*; dernæst fordi det ved *Lov* var fastsat, at der ikke maatte *stemmes* over flere *Anklagede* under *Et*, men over hver enkelt for sig, og at de skulde *saa tilstrækkelig Tid* til at forsvare sig. Af de 10 *Felt herrer* var det de 8, der blev anklagede og dømte til *døde*, og af disse blev de 6 *henrettede*, da de 2 andre ikke var vendte tilbage til *Athen*, og *Folket* snart efter angreb sin *Beslutning* og endog krævede dem, der havde *føreslaaet* dem, til *Regnskab*.

**) *Sokrates* *ttaler* atter *Dommerne* som *Repræsentanter* for hele *Folket* ligesom *Kap. 17* og flere *Steder*.

***) *Sokrates* var just den *Dag* *Formand* blandt *Prytanerne*, og det *rifkom* derfor ham at sætte *Sagen* under *Afstemning*; dette har han *altsaa* i *nærværende* *Tilsælsbe* negtet.

†) *Folketaler* af *Profesjion*.

†) *Oligarki* er en *Regjeringsform*, hvor nogle *Saa* har *Magten*. *Efterat* den *pelopo-*

dive Mænd mig selv femte indfalde til (*Tholos* **) og paalagde os at hente *Salamineren* *Leon* *) fra *Salamis*, for at han skulde blive *henrettet*, — som de jo ogsaa gav mange andre *Borgere* mange lignende *Paalæg*, fordi de vilde drage saa mange som muligt ind i sine *Forbrydelser*. Da viste jeg imidlertid, ikke i *Ord*, men i *Gjerning*, at jeg ikke bryder mig om *Døden*, ja — om det ikke var for stærkt sagt — ikke den mindste *Smule*, men at jeg derimod af *ganste* *Hjerte* bryder mig om det ikke at gøre noget *spmhøst* *Uretfærdigt* eller *Ugudeligt*. Thi mig kunde ikke hin *Regjering*, saa stærk den var, *skræmme* til at gøre noget *Uretfærdigt*; men da vi kom ud fra *Tholos*, saa drog de andre fire til *Salamis* og *hentede* *Leon*, men jeg gik lige hjem. Og *sandsynligvis* vilde jeg for denne *Sags* *Skyld* være *bleven* *henrettet*, hvis ikke *Regjeringen* inden *kort Tid* var *bleven* *styrket*. Og om dette vil *Mange* kunne *vidne* for *Eder*.

Kap. 21. Tror *J* da nu, at jeg havde kunnet leve saa mange *Åar*, dersom jeg tog *Del* i det offentlige *Liv* og der vilde handle, som det er en *brav* *Mand* værdigt, og søge at støtte, hvad der er ret, og som man jo bør, agte dette høiere, end alt *Andet*? Langt derfra, mine *Medborgere*; thi det vilde heller ikke noget *andet* *Menneske* have kunnet. Men jeg har *gjennem* mit hele *Liv* baade i mit offentlige og ligesaa vel i min private *Færd* *handlet*

nejste *Krig* i *Maret* 404 var endt med *Athens* *fuldstændige* *Ødmghelse* under *Sparta*, blev der under *Spartansk* *Zubflydelse* indsat en *Regjering* af 30 *Mænd*, der øvede et *despotisk* og *grusomt* *Herredømme* og derfor i *nyere Tid* har *saet* *Ravnet* „de 30 *Tyranner*“.

*) *J* *Tholos*, der ellers var *Maadets* *Samlingssted*, havde i denne *Oligarkiets* *Periode* de 30 *Mænd* sit *Foramlingslokale*.

**) En *rig* *Borger*, der ligesom mange andre *Rigmænd* *salbt* som *Doffer* for de 30 *Mænds* *Hævepige*.

faa, at det skal vise sig, at jeg aldrig har givet efter for Nogen i, hvad der ikke var ret, hveken for noget andet Menneske eller for nogen af disse, som mine Bagvassere kalder mine Disciple. Men jeg har aldrig været Nogens Lærer; men hvis Nogen, enten Gammel eller Ung, ønsker at høre mig, naar jeg taler og gjør min Gjerning, saa har jeg aldrig negtet Nogen det. Og heller ikke forholder det sig saa, at jeg taler med Folk, naar jeg faar Penge derfor, men ikke, naar jeg ingen faar; tvertimod, jeg tilsteder i lige Grad Fattig som Rig at gjøre mig Spørgsmaal og, om Nogen ønsker det, at svare mig og høre, hvad jeg da maatte have at sige. Og hvad enten Nogen af disse bliver brav eller ikke*), saa kan ikke medrette jeg bære Skylden, da jeg aldrig har enten lovet eller givet nogen af dem nogen Undervisning. Men hvis Nogen paaafstaar, at han af mig nogenstunde paa Tomands-Haand har lært eller hørt noget Andet end alle de Andre, da skal I vide, at han ikke siger sandt.

Kap. 22. Men hvoraf kan det da vel komme, at disse Mennesker finder saadan Fornøielse i at tilbringe lange Stunder sammen med mig? — Det har I hørt, mine Medborgere; jeg sagde Eder den hele Sandhed, nemlig at de mere sig ved at høre de Folk blive adfjurgte, som tro, at de er vise, men ikke er det. Det er nemlig ikke kjedeligt. Men mig er det — derom er jeg overbevist — af Gud paa-

*) Sokrates sigter maaske især til, at Nogen gav ham Skylden for, at Kritias og Alkibiades, der begge havde stuttet sig til Sokrates og været af hans saarlidte Disciple, var blevne hensynsløse Egoister, der havde gjort sit Fædreland stor Skade. Kritias var en af de volbsomste og grusomste i Tredivemands-Regjeringen. Alkibiades gjorde sig baade i sit private Liv og som Feltherre og Statsmand skyldig i de mest tøilesøje Udskeielser og endte som Fædrelandsforræder. Han døde i Aaret 404, altsaa 5 Aar før Sokrates.

lagt at gjøre dette, baade gennem Drakelsbar og gennem Drømme og overhovedet paa alle de Maader, hvorpaa ellers nogenstunde en guddommelig Styrelse har paalagt et Menneske at gjøre Noget, hvad det saa kan være. Dette, Medborgere, er baade sandt og let at bevise. Thi dersom virkelig jeg dels forderver, dels har fordervet de Unge, saa var det jo dog rimeligt, at nogle af disse, naar de bleve ældre og vare komne til at indse, at jeg, medens de vare unge, undertiden havde raadet dem til noget Ondt, da enten selv nu traadte op for at anklage mig og tage Hevn over mig, eller ogsaa, dersom de ikke selv vilde, at da nogle af deres Nærmeste, deres Fædre og Brødre og andre Slegtninger, nu kom det ihu, saafremt deres Nærmeste havde lidt noget Ondt af mig. Og vistnok ser jeg, at mange af dem have indfundet sig her; for det første har vi Kriton*) min Fævnaldrende og af samme Deme som jeg, Fader til Kritobulos der; dernæst Phantias af Demen Sfetos, Fader til Miskines der; fremdeles har vi Antifon, Fader til Epigenes; endvidere er der andre her, hvis Brødre har været med i denne Virksomhed, som Nikostratos, Theozotides's Søn, en Broder af Theodotos, — og Theodotos selv er død, saa han ikke har kunnet bede ham om at holde sig borte, — og Paralos der, Demodotos's Søn, hvis Broder var Theages; og Adeimantos, Aristons Søn, hvis Broder er Platon, og Kantodoros, hvis Broder er Apollodoros. Jeg kunde ogsaa nævne Eder mange Andre, af hvem Meletos burde have ført Nogen som Vidne, og det helst, medens han selv havde Ordet; men hvis han dengang glemte det, saa sør han dem nu frem — jeg giver mit Samtykke — og sige fra,

*) Attika var delt i 100 Deme (eller Kommuner); 10 Deme bandede en Fyle (se Anm. 1 til Kap. 20).

om han har noget Saadant at komme med. Men, Borgere, I skal finde netop det Mødsatte, nemlig at de Allesammen ere særdige til at komme mig til Hjælp, mig som fordrer deres Nærmeste og gjør dem Ondt, efter hvad Meletos og Anytos paaftaar. Thi de, som selv ere fordærvede af mig, de kunde kanste have nogen Grund til at ville hjælpe mig; men deres Slægtninger, de, som ikke ere blevne fordærvede, og som allerede ere ældre Mænd, hvilken anden Grund kunne de have til at hjælpe mig end den, som jo er baade rimelig og retfærdig, at de ere overbeviste om, at Meletos lyver, men jeg siger Sandhed?

Kap. 23. Nu vel da, Borgere! hvad jeg kunde have at sige til mit Forsvar, det er omtrent dette og kanste noget mere af samme Slags. Men nu vil muligens Nogen af Eder ærgre sig ved at tænke paa, hvorledes han selv har baaret sig ad, om han har havt en Sag for Retten og det en mindre betydelig end denne, hvorledes han da har bedet og bønfaaldt Dommerne med mange Taarer og fort baade sine Børn frem for at vække den største mulige Medlidenhed og mange Andre af Slægt og Venner, medens jeg derimod jo ikke vil gjøre noget Saadant, og det uagtet jeg, som det næsten ser ud til, svæver i Fare for det Værste*). Det kunde altsaa være muligt, at Nogen, ved at tænke paa dette, kunde blive mere hensynsløs mod mig og just i Forbitrelse derover afgive sin Stemme i Brede. Hvis altsaa det er Tilfældet med Nogen af Eder — jeg tror det jo vistnok ikke, men om det skulde være saa, da tænker jeg, at jeg

*) Det var Skik og Brug i Athen, at de Anklagede ved alle Vidler søgte at vække Dommernes Medlidenhed, især ved at føre sine Børn frem i Retten og udmale deres sørgelige Fremtids-Udsigter. Havde Sokrates villet inblæse sig paa Saadant, var han efter al Rimelighed bleven frijunden.

til en Saadan med fuld Føie kunde sige: „Min Bedste! jeg har jo vel ogsaa Slægtninger; thi — som Homer siger — heller ikke jeg stammer fra en Eg eller Klippe, men fra Mennesker, saa at jeg ogsaa har Slægtninger og navnlig, mine Medborgere, tre Sønner, den ene af dem er allerede voksen, de to andre er Smaagutter; men alligevel vil jeg ikke føre nogen af dem frem her og bønfaalde Eder om at frifinde mig. Og hvorfor vil jeg da ikke gjøre noget Saadant? Ikke af Selvgodhed, mine Medborgere, eller af Ringeagt for Eder; men — om jeg frimodig ser Døden imøde eller ikke, det er en anden Sag; men i ethvert Fald mener jeg, at det af Hensyn til *Erren* — og det baade min og Eders og hele Statens — ikke vilde være smukt, om jeg gjorde noget Saadant, jeg, der allerede er saa gammel og har et saadant Navn, — hvad enten det nu er med eller uden Grund, den almindelige Mening er det i ethvert Fald, at Sokrates staar noget over Mængden af Mennesker; om altsaa de af Eder, der gjælde for at udmærke sig enten ved Visdom eller Tapperhed eller hvilkensomhelst anden Dygd, vilde handle paa denne Maade, da vilde det være Skam; saaledes som jeg ofte har seet Folk, naar de staa for Retten, — og det Folk, som gjælde for at være Noget, — opføre sig beshynderligt, som om de mene, der gaar en frygtelig Uhytte over dem, hvis de skulde lide Døden, ret som om de skulde være udødelige, naar bare ikke I domte dem fra Livet! Men jeg synes, at disse gjør Staten Skam, saa at endog en Fremmed maatte tro, at de Athenere, der udmærke sig ved sine Dyrer og Fortjenester, de, som deres egne Medborgere give Fortrinet baade til Embeder og andre Tressbevisninger, at selv disse ikke er bedre end Kvinder. Nei, mine Medborgere, saadant bør hverken vi gjøre, vi,

som gjælder for at være Noget, hvor lidet det end er, eller J tillade, om vi skulde ville gjøre det; meget mere bør J netop vise, at J langt snarere ville domfælde den, der opfører slige ynkelige Skuespil her, og gjør Staten latterlig, end den, som holder sig rolig.

Kap. 24. Men uden Hensyn til Gren, Borgere, saa synes det mig heller ikke rigtigt at bønfaalde Dommeren og ved Bønner opnaa Frifindelse, men derimod at belære og overbevise ham. Thi det er ikke det, Dommeren er sat til, at han skal afgjøre, hvad Ret er, efter Gunst, men derimod til at bedømme det; og han har aflagt Ed, ikke paa, at han skal vise Gunst mod, hvem han vil, men paa, at han skal affige Dom i Overensstemmelse med Lovene. Altsaa bør hverken vi vænne Eder til at være Mændere eller, J lade Eder vænne dertil; thi

da vilde ingen af os handle gudfrygtigt. J maa derfor ikke mene, mine Medborgere, at jeg ligeoverfor Eder bør gjøre Sigt, som jeg hverken anser for sunnt eller rigtigt eller gudfrygtigt, og det naturligtvis saa meget mindre, som det netop er for Mangel paa Gudsfrøgt, Meletos har anklaget mig. Thi om jeg vilde forsøge paa at overtale Eder og ved Bønner tvinge Eder mod Eders Ed, da vilde jeg jo tydelig lære Eder ikke at tro, at der er Guder til, og da vilde jeg ved selve mit Forjvar ligefrem anklage mig selv for ikke at tro paa Guder. Men det er langt derfra; thi baade tror jeg paa dem, mine Medborgere, som ingen af mine Anklagere, og jeg overlader til Eder og til Gud at dømme om mig saaledes, som det maa være det Bedste baade for mig og for Eder.

(Sluttes i næste Hefte).

Om det norske Handelsflag.

(Et Foredrag af L. M. B. Aubert, Professor juris ved Universitetet i Kristiania).

I.

Under Foreningen med Danmark var Dannebrog med sit hvide Kors paa rød Grund ogsaa Nordmændenes Handels- og Drlogsflag. Efter Udskillelsen i Jan. 1814 havde Christian Fredrik midlertidig ladet Dannebrog med Indsættelse af en gul Løve i det øverste Hjørne ved Stangen blive det nye Riges Flag; man manglede nemlig Gunne til at forfærdige ganske nye Flag. Grundlovens § 111 lyder saaledes: „Norge har Ret til at have sit eget Koffardi-Flag. Dets Drlogsflag bliver et Unions-Flag.“ Gjennemførelsen af denne § fremkaldte mange Forhandlinger mellem Statsmagterne i de første Aar efter 1814. Udbyttet heraf var, at man fra 1821 havde følgende 3 Skibsflag:

1) Vi havde Drlogsflaget (Unionsflaget), der var blevet bestemt ved en lgl. Resol., affagt i sammenkaldt norsk og svensk Statsraad den 7de Marts 1815 af Karl Johan. Den tilkjendegiver, „at, som overensstemmende med § 111 i Kongeriget Norges Grundlov, Drlogsflaget for begge Riger burde være et fælles Unionsflag, saa havde Hans Majestæt fundet for godt, at udi det svenske Drlogsflag burde optages de norske Farver efter en vedlagt approberet Tegning.“ Den befaler ligeledes at underrette udenlandske Hoffer om dette, og at Flaget skulde foruden paa alle Drlogsfartøier bruges paa Fæstninger, Standsjer og deslige. Foruden at være Fæstnings- og Drlogsflag var dette Flag tillige

Toldslag; den gamle Toldlov af 28de Juli 1824 § 34 bestemte, at Toldkrydsbetjentens Flag skulde være Orlogsflaget, idet man fandt det gavnligt for dem at have Orlogsflag paa sine smaa Baade for bedre at kunne godtgjøre sin Stilling og indgøde større Respekt. Det samme Orlogsflag kom imidlertid til ogsaa at vaie paa alle Toldboder. Det brugtes paa det til Kjøbenhavn færende Postdampskib, idet man troede, vistnok uden Grund, derved at opnaa en gunstigere Toldbehandling. — I enkelte Tilfælde synes det ogsaa at være benyttet af Lodsvæsenet. Det var altsaa med et Ord Statens Flag. — Hvad angaar Sammenligningen af dette Unionsflag, da var det væsentlig det svenske Flag. I det øverste Hjørne nærmest ved Stangen var indtaget, hvad der skulde være de norske Farver, nemlig et rødt Felt med et hvidt Kors paa Kryds, optaget fra det da midlertidig antagne norske Handelsflag.

2) Det nationale norske Handelsflag. Christian Fredriks Handelsflag var bleven stadfæstet ved det overordentlige Storthing i 1814. Men da man snart søgte Heiligheden ved, at det lignede det danske Flag altfor meget, vedtog Storthinget i 1821 et nyt Handelsflag, ved en Lovbeslutning af 9de Mai 1821. Men endelig Bestemmelse derom blev udfærdiget paa en uregelmæssig Maade, idet Carl Johan ansaa det som en kongelig Ret at ordne Flaget. Han udtog § 1 af Storthingets Beslutning og udfærdigede Resolutionen af 13de Juli 1821. Dette er Grundlaget for vort nuværende Flag.

Der var den store Mangel ved dette norske Handelsflag — baade det af 1814 og det af 1821 — at det kun kunde bruges paa saakaldte kortere Farvande, paa Farvande dennesides Kap Finisterre i Spanien. Dette hang sammen med

det Uvæsen, som dengang dreves af de 4 „Barbarestater“: Marokko, Algier, Tripolis og Tunis. De fleste Stater i Europa havde set sig nødsagede til at indgaa Traktater med dem, dels om Foræringer og dels om aarlig Tribut, for at de skulde afholde sine Undersaatter fra at drive Søroveri. Det var først det af disse Røverstater anerkjendte Flag, dernæst de saakaldte tyrkiske eller algierste Sops, der tjente som Bevis for, at et Skib hørte til et Land, der havde kjøbt sig fri for Røveri. Under Foreningen med Danmark havde norske Skibe under Dannebrog nydt godt af de Traktater, som Norge og Danmark havde indgaaet med Søroverstaterne. Men da den gamle Forening med Danmark opløstes, kunde Norge ikke længere bruge disse Traktater, som hang sammen med den gamle Forening. Selv havde Norge ikke noget af Barbarestaterne anerkjendt Flag, og for at faa det, var det nødvendigt, at der indlededes Underhandlinger, og alene Indledningen af disse beregnedes at skulle koste 250,000 Spd., paa Grund af de store Foræringer. Men dette Offer ansaaes i 1814 umuligt for den fattige norske Stat. Saa androg det overordentlige Storthing i 1814 om, at norske Skibe indtil videre paa længere Færvande maatte faa bruge det svenske Flag og svenske tyrkiske Sops og altsaa nyde godt af den Traktat, som Sverige havde sluttet med Barbarestaterne. Dette blev indvilget af Kongen, og det ordnedes da saa, at der af norske Skibe blev løst tyrkiske Sops, som blev udstedte paa Spenst af Kommerce-Kollegiet i Stockholm, for at kunne fremvises i de Færvande, hvor hint Søroveri dreves. Af Norge blev der betalt 25,000 Spd., aarlig som et Bidrag til Sveriges Omkostninger ved Tributen. Denne udgjorde tilsammen omtrent 170,000 Spd.

aarlig og blev ikke forøget, da man kloge-
lig fortiede, at der var kommen en ny
Stat med i Foreningen. Paa disse fjer-
nere Farvande brugte man da:

3) Det saakaldte *Unionshandels-*
flag eller „de forenede Rigers fælles
Handelsflag.“ Det overordenlige Stor-
thing i 1814 havde som sagt bedet om
midlertidig at faa bruge det *svenske*
Flag. Som Følge af forskjellige An-
dragender, som de to følgende Storthing
havde indgivet om at faa Underhand-
linger med *Barbareffstaterne*, blev der ved
Resol. af 26de Oktober 1818 istandbragt
et saakaldt *Unionshandelsflag* d. e. det
svenske Flag med de samme „*norste* Far-
ver“ i øverste Hjørne, altsaa ligt *Orlogs-*
flaget, kun uden Split og Tunge. Kon-
gen, der ikke kunde indgaa paa hine An-
dragender, troede nemlig, at *Nordmen-*
denes Nationalfølelse vilde finde sig
mindre saaret ved at bruge dette „*Unions-*
flag“ end det rent *svenske* Flag. Først var
der givet de *norste* Skibe i fjernere Far-
vande Valget mellem det *svenske* Flag og
Unionshandelsflaget; men i sammenfat
Statsraad den 17de Juli 1821 befalet,
at *Unionshandelsflaget* skulde bruges af
alle Skibe, haade *norste* og *svenske*,
da det nu var bevet anerkjendt af alle
Somagter, ogsaa af *Barbareffstaterne*.
Dette Paabud var meget strengt. Det
blev endog forbudt Konsulerne at under-
støtte de Skibe, som ikke brugte dette Flag,
og det blev befalet *Orlogsskibene* at an-
holde *norste* og *svenske* Handelskibe, som
de i hine Farvande opdagede ikke brugte
det. Ved Resol. af 14de Januar 1822
blev det til lad *norste* og *svenske* Skibe
at bruge *Unionshandelsflaget* o v e r a l t,
samt t i l r a a d e t at bruge det paa Far-
vande dennesides *Finisterre*, hvor der
kunde være Fare for *Barbarefferne*.

II.

Denne Tingenes Tilstand var i høi
Grad utilfredsstillende. Skjønt det i
Virkeligheden vel var værst med Hensyn
til *Orlogsflaget*, saa søltes det dog mest
med Hensyn til *Handelsflaget*, og dette
er ogsaa ganske naturligt, da der var saa
mange flere, som her daglig led under
Trykket. Det var jo meget haardt for de
norste Sømand, at de skulde fire det
norste Flag og heise det *svenske*, naar de
havde passeret *Finisterre*. *Misnoien*
gav sig ogsaa Luft ved, at de i *Middel-*
havets Havne heiste det *norste* Flag.
Dette blev meldt af en Konsul i Livorno,
og ved Resolution af 16de Septb. 1825
blev det befalet, at *Unionshandelsflaget*
skulde bruges ogsaa i fjerne H a v n e.

Storthinget, som selv fra først af i
Landets Rød havde bedet om at laane det
svenske Flag, androg allerede 1815 og
1818 Kongen om at indlede Underhand-
linger med *Barbareffstaterne* for at faa
det *norste* Flag anerkjendt. Men heraf
blev der Intet, da Regjeringen erklærede,
at Statskassen aldeles ikke havde Penge
dertil. Storthinget i 1821 gav ogsaa
sin *Misnoie* dermed Luft; men fra nu
af var det stille en Tid. For det Første
havde nu Statskassen endnu mindre
Raad end før; thi man havde i 1821 just
faaet de svære Byrder, som fulgte af Op-
gjøret med Danmark, Overtagelsen af
en Del af det forrige dansk-*norste* Mo-
narkis Statsgjæld. Dernæst sølte man,
at det ikke kunde nytte, da Carl Johan
havde ordnet Sagen ved Resolutionerne
af 1821 og 1822. Storthinget i 1827
forkastede derfor endog et Forslag om at
indgive et nyt Andragende til Kongen;
derimod havde Storthinget i 1824 an-
draget om, at Søpassene maatte blive ud-
stedte paa *Norsk* og af *norst* Myndighed,
men forgæves.

Maret 1830 danner imidlertid et Ven-

depunkt. Samtidig med at Folkets Selvfølelse vorede ved Frihedens Brug, blev nu Barbareffstaternes Magt brudt ved Algiers Erobring af Franskmændene i 1830 og ved den paafølgende Forandring i Tripolis og Tunis, som endte med, at disse Stater kom i et nærmere Forhold til Tyrkiet. Det første Storting derefter, i 1833, fandt paa Grund af det forandrede Forhold at burde andrage Kongen om at meddele Stortinget i 1836 de Hindringer, som endnu maatte staa i Veien for Flagets Frihed, samt Beregning over de Pengesummer, som maatte være fornødne, for at Grundlovens Bud og Nationens Ønske maatte worde opfyldt. Den norske Regjering sluttede sig kraftig hertil, og Kongen afæstede ogsaa Udenrigsministeren hans Erklæring. Denne afgaves 8de Mai 1835, men indskrænkede sig væsentlig til at sige, at Hindringer fremdeles bestod. Den norske Regjering var imidlertid bleven vidende om, at Afgiften til Tunis og Tripolis saagodtsom var ophørt; til Algier var den naturligvis allerede ganske forbi, siden det kom under Frankrige. Den fandt da, at det ikke kunde koste saameget at faa en Traktat med Barbareffstaterne, som nu hovedsagelig kun var Marokko, og den androg om at faa nye Oplysninger. Det blev paalagt Udenrigsministeren at skaffe saadanne; der blev nu ogsaa tilveiebragt udførlige Oplysninger og Beregninger; men de afgaves først den 18de Juni 1836 og kom derfor for sent til at blive forelagt det 8de ordenlige Storting. Dette Storting havde vaakt Carl Johans Brede ved sin stærkt oppositionelle Holdning; blandt Andet var der af Kristiania-Repræsentanterne fremsat Forslag om at fastslaa Handelsflaget af 1821 ved Lov og om at virke for et mere nationalt Orlogsflaag og en bedre Ordning af flere unionelle

Anliggender. Denne Brede løb tilsidst af med Kongen, og Stortinget blev pludselig opløst 8de Juli 1836, længe før det var færdigt. Allerede om Høsten blev det imidlertid nødvendigt at sammenkalde et overordentligt Storting. Carl Johan, der nu var mere personlig stemt, tillod ikke blot ved Resol. af 28de Novbr. 1836 at oversende de fra Udenrigsministeren fremkomne Dokumenter til Stortinget; men idet han udtalte det Haab, at Stortinget med tilbørlig Forsigtighed vilde skride til Sagens Afgjørelse, erklærede han, at hvis Stortinget uagtet de stedfindede Omstændigheder vilde bevilge de nødvendige Summer til Underhandlinger med Videre, da vilde Kongen søge at hæve endog en ubesøiet Tvivl om hans ivrige Hensigt at opretholde Norges af ham anerkjendte Rettigheder og hans Tilboielighed til at gaa fremsatte Ønsker imøde. — Hindringerne for at indlede Underhandlinger med Barbareffstaterne om et norsk Flaags Anerkjendelse bestod, efter hvad der oplystes fra svensk Side, dels i den Usikkerhed, som endnu herskede i Tunis's og Tripolis's indre Forhold, saa man ikke kunde vide, hvorledes det kunde ende, dels især i, at Marokko var lige frygteligt. Underhandlinger med det vilde ialfald koste meget at indlede og maatte understøttes med et Sotogt til Middelhavet. Endelig frygtede man for, at man ved saadanne Underhandlinger vilde komme til at aabenbare, at 2 Riger havde seilet paa samme Tribut, som egentlig kun var bestemt for et. og at man derved vilde vække saameget større Begjærighed. Det kan ikke negtes, at det var Noget i disse Hindringer; de var ingenlunde grebne ud af Luften, som man nok dengang almindelig troede. Det viste sig ogsaa virkelig senere, at der var store Ulemper forbundne med en saadan Un-

derhandling, nemlig da man i Forening med Danmark i Jirtiaarene gjorde alvorlige Forsøg paa ganske at hæve Tributen, hvilket endelig efter mange Vanskeligheder lykkedes ved Konventionen med Marokko af 5te April 1845. Havde det overordentlige Storthing i 1836—37 som tidligere Storthing andraget om, at der maatte aabnes Underhandlinger med Barbarestaterne, vilde visseflig Flagets Frigjørelse have truffet meget i Langdrag. Men heldigvis valgte det en anden Fremgangsmaade. Konstitutionskomiteen fra dette Storthing er jo bleven berømt, især gennem Jonas Anton Hjelm og Herman Fojs, til hvis Pris Henrik Wergeland har funget, og den fortjener dette med Rette. Den Indstilling, den frev, røbede lige stor Sagkundskab, Kraft og Fædrelandskjærlighed. Komiteen indhentede Oplysninger fra alle Kanter. Navnlig gennem Storthingets Kjøbmænd søgte den fra Udlandet at faa sikker Kundskab om, hvorledes Sagen der havde udviklet sig, og saaledes lykkedes det at tilveiebringe forskjellige Attester fra fremmede Søforsikringselskaber for, at man nu ikke længere ved Forsikringspremiens Beregning tog noget Hensyn til, hvorvidt Skibet var forsynet med tyrkisk Søpas. Dette var et slaaende Bevis for, at Barbarestaternes Magt ansaaes brudt, og at man uden at spørge efter Traktater kunde seile under det Flag, man vilde. Derfor indstillede Konstitutionskomiteen ikke paa at aabne Underhandlinger; men den androg den norske Regjering om, at den vilde gjøre Skridt til at faa hævet det Forbud, som var udstedt mod at bruge det nationale norske Flag af 1821 paa hvilke som helst Farvande. Dette vedtoges ved Storthingsbeslutningen af 23de Jan. 1837. Kongen havde imidlertid begjæret at faa Erklæringer fra dem, som nærmest var interesserede i denne Sag:

Handlende og Skibsredere. I de 4 gamle Stiftssteder og Drammen blev der ogsaa indhentet Erklæringer, ialfald tildels fra Børskomiteer, og de gik enstemmig, ud paa, at der ingen Fare længere var ved at lade norske Skibe seile under norsk Flag og uden tyrkisk Søpas. Selve Sagens Afgjørelse lod Kongen en Tidlang hvile, maasse fordi han alligevel synes at have aabnet Underhandlinger med Marokko. Da der imidlertid fra Kongens Side gjordes Uleiligheder med norske Skibe, som for paa egen Haand uden tyrkisk Søpas, tvængte Regjeringen paa at faa en afgjørende Ordning, og denne blev da givet i den meget bekjendte Resolution af 11te April 1838. I sin Indledning til denne erklærede Kongen, at han vistnok ønskede det norske Flags Frihed; men han for sin Del ansaa endnu ikke Sikkerheden tilstrækkelig befæstet i Middelhavet; han ansaa fremdeles Norges økonomiske Tilstand til Hindrer for en kostbar Expedition til Marokko, og disse Vanskeligheder vilde have bestemt ham til ikke at opfylde Begjæringen, hvis ikke Storthinget selv havde overtaget det moralske Ansvar for de mulige Følger, og flere i denne Sag interesserede Parter (Handelsmænd og Skibsredere) havde erklæret Frygt ugrundet. Derfor hævdede han nu de gamle Forbud mod at bruge norsk Flag paa hvilke som helst Farvande; han tillod Brugen af det norske Flag valgfrit med Unionshandelsflaget; hinsides Jimisterre tillodes dog kun Brugen af det første „paa egen Resko for Overlast og Opbringelse“, saalænge det ikke var anerkjendt af Marokko. I en kort efter paa følgende svensk Resolution 23de Juni 1838 tillod han ogsaa svenske Skibe „paa eget Eventyr“ at seile uden tyrkisk Søpas og med det gamle svenske Flag paa de fjerne Farvande; der skulde dog frem-

deles være Afgang for svenske Skibe til at løse tyrkiske Søpasser, og da skulde de bruge Unionshandelsflaget. — Som be- kjendt modtoges hin Resolution om „Flagets Frigjørelse“ med stor Jubel. Man ophørte i Umindelighed med at løse tyrkiske Søpasser, og man kom ikke i Ulei- lighed; alle Ulemper bortfaldt ved Traf- taten af 1845. Resolutionen indeholdt imidlertid ikke nogen endelig Ordning. Det sagde den jo ogsaa selv paa en Maade, idet den udtrykkeftig erklærede, at det kun var paa egen Kæft, at de norske Skibe kunde bruge det nationale Flag, Det var altsaa ikke helt igjennem anerkjendt af Staten, og i Virkeligheden blev det ogsaa faa Aar efter noget forandret. Dette hænger sammen med Forhandlingerne om Drlogsflaget.

III.

Wisnoien med Drlogsflaget kom ikke ligefrem — jaavidt mig bekjendt — til Orde før paa Stortinget i 1836. Det overordentlige Storting i 1837 var imidlertid det første, som gjorde noget Al- vorligt ved det, idet Stortinget i 1836 hindredes ved sin pludselige Oplosning. Den 24de Januar 1837 vedtoges en Adresse til Kongen om forskjellige Uni- onsanliggender, og deriblandt om Dr- logsflaget, som erklæredes uoverensstem- mende med Lighedsprincipet, idet det var svensk med et for Norge fremmed Mærke; „Nationen saa heri en Nationalsølelsen jaarende Tilfidsættelse af Norges ret- mæssige Krav.“ Regjeringen indstillede paa en Unionskomite til Ordning af disse Anliggender og sluttede sig til Stor- thingets Væfster med Hensyn til Flaget. Kong Carl Johan blev vred ved denne Tale om, at der var et for Norge frem- med Mærke i Drlogsflaget, og udbad sig den norske Regjerings Erklæring om, hvad den mente med „norske Farver“;

han troede, det skulde være norske Farver, som med Bisald af det norske Statsraad var antaget i 1815. Regjeringen svarede med at henvise til det nuværende Handels- slag af 1821, hvor man ene maatte søge de norske Farver, medens de andre i 1815 antagne i Grunden havde været danske. Denne Sag og i det Hele Spørgsmaalet om Unionskomiteens Ned- sættelse hvilede imidlertid, indtil Kong Carl Johan kom til Norge paa sit sidste 5 Maaneder lange Besøg Vinteren 1838 —39. Han var da igjen bleven ganske forionet med Nordmændene og Stor- thinget, og han afgav 30te Jan. 1839 en Resolution om Nedsættelse af den første Unionskomite, som skulde behandle de Sager, der var berørte i Stortingets Adresse, og desuden enkelte andre, som fra svensk Side var bragt paa Bane, nemlig fælles Bidrag til Forbrævsænet og til Fællesudgifter ved Konsulatvæsenet og de diplomatiffe Anliggender.

Den ældste Unionskomites Forhand- linger falder i flere Dele. Dens første Sammentræde varede fra 18de Septbr. 1839 til 25de Mai 1840. Efterat dette Sammentræde var forbi, blev dens Medlemmer næsten ganske omhyttede. Da udtraadte nemlig 3 norske og 3 svenske. Man maatte derfor begynde ganske fra Nytt af i det andet Sammen- træde, fra 4de Oktober 1841 til 15de Januar 1842. Af de 4 norske Med- lemmer, som deltog i det første Sammen- træde, var de 3 blandt Norges mest be- kjendte Mænd: Stadsraad Peder Moz- feltt, et af de bedste Navne fra Selvstæn- dighedspartiet paa Eidsvold 1814, Rid- dervold, der blandt andet var Stor- thingspræsident fra 1830 til 1842, samt Admiral Müller, en af Heltene fra 2den April 1801. I det andet Sammen- træde deltog Amtmand Carl Falsen, Stortingenspræsident i 1833 og 1845 og

Odelsthingspræsident fra 1836 til 1842, Herman Foss, Manden fra 1836—37, Odelsthingspræsident fra 1833 til 1845. — Orlogsflaget var en af de første Gjenstande, som inden Unionskomiteen kom paa Bane. Fra norsk Side foresloges først, at man skulde faa istand et nyt fælles Orlogsflag. En saa stor Forandring var Svenskerne ganske imod. De vilde ikke ganske miste det gamle gule og blåa Flag. Derfor blev der fremsat fra norsk Side Forslag om den Ordning, der blev den endelige i 1844: man skulde som Orlogsflag istedetfor det daværende Fællesflag, som væsentlig var svensk, have det nationale Flag (altsaa for Norges Vedkommende det daværende Handelsflag), men med Split og Tunge og med Unionsmærke. De fleste svenske Medlemmer modsatte sig imidlertid denne Ordning. De sagde, at Forandringen i 1815, da man tog ind røde og hvide Farver i det ene Hjørne, vakte stor Misnøje; men nu havde man seilet under dette Flag 25 Aar, og nu vilde man ikke have noget nyt Unionsmærke sat ind der. Desuden fandt de, at Grundlovens § 111 om Unionsflaget maatte forstaaes, som om det skulde være et fælles Flag, og da sit man nøie sig med det, som det var. Et af de svenske Medlemmer, Generalmajor Leffren, gif dog med Nordmændene, men satte som Vilkaar, at Norge saavel som Sverige skulde optage Unionstegnet ogsaa i sit Handelsflag; fra ham er altsaa denne Ordning kommen, som er bleven endelig gennemført ved Resolutionen af 1844. De norske Medlemmer gif alle ind herpaa, ikke blot fordi det var Betingelsen for Tilslutning fra Sverige, men ogsaa fordi de fandt Tingene i og for sig rigtig, saaledes som det sees af følgende Uddrag af et (utrykt) Udkast til Indberetning: „Hvad angaar Forslaget (om at optage

Unionsmærket) kan Komiteen ikke andet end finde, at der er meget, som taler for sammes Antagelse. Ligesaa vel som det er af Bigtighed, at begge Rigers Selvstændighed og Nationalitet opretholdes og fremvises overalt og for Alle i de ydre Tegns og Mærker, ligesaa vigtigt er det, at den mellem Rigerne stedfindende Forening ogsaa bliver udtalt paa samme Maade, hvilket netop vil ske, naar det fælles Unionsmærke blæses i ethvert svensk og norsk Flag, naar Unionen vaier over enhver standinavisk Kjøb. Handelsflagene vise sig langt hyppigere og paa langt flere Steder end Orlogsflagene, og det maa formentlig være til Gavn for selve Foreningen, at Kundskaben om sammes Tilværelse bliver saa udbredt og saa almindelig, som muligt, paa samme Tid, som Flagenes Forskjellighed viser, at Rigerne ere selvstændige og sideordnede i Unionen.“

Efter derpaa at have talt om, at Anbringelse af Unionsmærke i begge Rigers Handelsflag vil staae den Fordel, at det saavel for Ven som Fiende tilkjendegiver, at dette Flag kan kræve Beshyttelse af norske og svenske og allierede Rigers Orlogsfartøier, fortjættets saaledes:

„At den norske Grundlovs 111te § skulde lægge nogen Hindring i Veien for et saadant Arrangement, kan ikke antages. Bemeldte Grundlovs § medfører ikke Nødvendigheden af en saadan Modsetning mellem Orlogs- og Handelsflag, at det ene absolut skal udtrykke Foreningen, medens deraf i det andet aldeles ikke skal findes Spor. Den indeholder paa den ene Side kun en Forpligtelse til at lade Orlogsflaget blive et Unionsflag, og paa den anden Side en Ret til at have sit eget Handelsflag, og denne Ret kommer man jo ogsaa paa denne Maade til fremdeles at gjøre Brug af, eftersom det norske Handelsflag ligesuldt bliver et for

Norge særeget Flag, om Unionsmærket end anbringes deri. Nogen Misfor-
noielse fra norsk Side med denne Maade at afgjøre Sagen paa kan saaledes heller ikke vel tænkes at finde Sted. Det ved Resolution af 13de Juli 1821 indrettede Handelsflag har vistnok i høi Grad vundet den norske Nations Hengivenhed, saa at en Forandring deraf kun høist ugjerne vilde blive seet; men — som forhen vist — forandrer man ikke egentlig Flaget ved deri at anbringe et Unionstegn, og i alt Fald vil man formentlig fra norsk Side anse Opnaaelsen af det saa længe og dybt nærrede Ønske om forandrede Bestemmelser med Hensyn til Unionsflaget af saa stor Vigtighed, at den derfor fremjatte Betingelse vistnok ikke kan antages at ville blive anseet for ubillig eller vække nogen Utilfredshed selv hos den mindre ophlyste Del af Nationen; — hos den mere ophlyste Del taler Sagen for sig selv.“

I det andet Sammentræde maatte Alt optages fra nyt af. Resultaterne blev imidlertid de samme, som i det første Sammentræde, og i alt Væsentligt, som man senere fik det stadfæstet ved den kongelige Resolution af 1844. Det var i Mødet den 23de Oktober 1841, at denne vigtige Beslutning fattedes i Unionskomiteen med 7 mod 1 St. (kun 1 svensk Medlem stemte nu imod). De 3 svenske Medlemmer, som stemte derfor, gjorde det imidlertid til et ufravigeligt Vilkaar, at Unionstegnet skulde optages i det norske Handelsflag ligesaa vel som i det svenske. Herman Fosb var fra først af ikke uden Betænkelsigheder med Hensyn til

denne Ordning. Han sluttede sig imidlertid til den af de norske enstemmig antagne Indstilling, hvorefter ogsaa Handelsflaget skulde have Unionstegn. Ligesaa var han i 1844 med at indstille paa, at Sagen skulde ordnes, som steet i kongelig Resolution af 20de Juni. Og navnlig sees hans Standpunkt af et Votum til Unionskomiteens endelige Betænkning af 4de November 1844. Flag-sagen var da afgjort ved en kongelig Resolution. Men han opfattede det Spørgsmaal, som tidligere havde været paa Bane i Unionskomiteen, om ikke den paatænte nye Foreningsaft skulde indeholde noget om Flaget, og han foreslog, at saa skulde se. Han ansaa Resolutionen af 1844 som den da rigtige Afgjørelsesmaade; men naar han saa udover Fremtiden, tænkte han, at Grundlovens § 111 i Tidens Løb kunde blive fortolket forskjelligt, og da „enhver indsaa Vigtigheden og Nødvendigheden af Fasthed i de ydre Tegn, hvorved de forenede Kongeriger for Europas Dine fremstille deres Forening under en Konge, saavel som deres indbyrdes sideordnede Stilling og hvert Riges særskilte Nationalitet og Selvstændighed“, foreslog han en § i den nye Foreningsaft, som i alt Væsentligt var den samme som Resolutionen af 1844, altsaa at Unionstegnet skulde indtages i Handelsflaget. Mon der derfor skal fastes Skygge over den „Aftenrøde af befriede Flag“, som Bergelands Sang har udbredt over hans Minde?*)

*) Dette Digt til Herman Fosb er aftrykt i Thronsbjens Læsebog, 2den Del, Side 322.

G a a d e r.

(Af Hanna Winsnæs).

No. LXX.

1. 2. 3. 4.

Her er en stor Person, ret korpulent,
 Jeg aldrig nogen federe har kjendt, —
 Og Soligen er heller ikke snever,
 Hvori den Herre som en Fyrste lever.
 Kun nødig steg jeg ind i hans Pallads;
 Thi den Visit blev vistnok ingen Spas.

4. 3. 2.

Hvad vil du kalde mig? Haar eller Skjæg,
 Fra Hovedisjen voxet ned til Læg?
 Det er det gamle Norges vakre Sønner,
 Jeg saa i deres Alderdom forfjønner.
 Slig Olding fremmed var i Danmarks Land;
 Man holdt ham sikkert for en Bussemænd.

1. 3. 2.

Forunderlige, vidtudstrakte Rigel!
 Hvo kan i dine Skattefamre lige?
 Hvo kjende kan din Statsindretning grant?
 Du eier stærke Hære, det er sandt;
 Men til indbyrdes Krig de ofte bruges,
 Og Smaaafolk af de Store tidt opluges.

No. LXXI. (Opgave for Latinere).

Gjør et Anagram af Navnet Leopoldus.

Opløsning paa Gaaderne i No. 10.

No. LXVIII. Potomaf. (Po, Pot, Paf, om, op, to, tom, Top, tam, Taf, Tap, Mo, Mak, mat, af, at, Ko, Kam, Kat, kom, Kot, Kop).

No. LXIX. Starch. (Star, sac, scar, tar, trash, act, arc, arch, art, ash, rat, rash, chart, cart, cat, car, chat, cash, cast, crash, hart, hat).

Blandinger — Nytt og Gammelt.

Dr. A. Petermanns geografiske „Mittheilungen“, der efter Udgiverens Død fortsattes under samme Navn af de bekjendte tydske Naturforskere og Geografer Dr. G. Behm og Dr. M. Lindeman, indeholder i Januarheftet for iaar en Afhandling af Professor H.

Mohn i Kristiania om Den „Ensomhed“, der ifjor Baar opdagedes af Nordmanden, Kaptein E. H. Johansen, i det fiberiste Ishav. Mohn antager, at det er den samme D, som i Juni 1741 blev besøgt af Laptew. Til denne Afhandling har Tidsskriftets Redaktion søiet en

Kartstiftelse af særlig Interesse, idet den betegner sig som „Oversigtskart over Nordmændenes Bidrag til den arktiske Geografi.“ De paa Kartet anmærkede Punkter, der angiver disse Bidrag, ere: Jan Mayen (Kart og forbedret Længde ved Nordhav-Expeditionen), Advent Bai, Isfjord, Spitzbergen den østlige Udstrækning af Spitzbergens Nordøstland ved Kaptein Ulbe, Kong Karls Land, Nordlandet af Novaja Semlja, Den Ensomhed, de meteorologiske Stationer i Isfjorden, Tobiesens paa Novaja Semlja og Kaptein Bjerkans i Mollerbai.

Kensdyr og Kameler ere de Slags Dyr, der have størst Værd for de halvkultiverede Folkelag, der bebo Europas Udkanter, Sneørkener eller Sandørkener. Man antager, at der i Europa gives 11 Gange saamange Kensdyr som Kameler, eller 226,000 Kensdyr, men kun 20,400 Kameler. De første skulle være fordelt omtrent saaledes: i Norge 102,000, i Sverige 88,000 og i Rusland 36,000

Kensdyr; Kamelerne opgives at findes i Tyrkiet i et Antal af 15,000, i Rusland 5,000, i Grekenland 300 og i Italien (Toskana) 100. Uden Kensdyr vilde Nordeuropas Sneletter være utilgængelige og ubeboelige, og uden Kameler vilde Veien gennem Sandørkenerne være et meget farligt Foretagende. Af Forholdet mellem Kensdyrenes og Kamelerens Antal kunde man maaske slutte sig til Sneletterernes Forhold til Sandørkenerne, da der formodentlig holdes 3, 4, ja 5 Kensdyr for hver Kamel af Mænd under samme Formuesstilstand.

En Velocipedrytter ved Navn David Stanton har nylig i London forsøgt og lykkelig udført den Bedrift at tilbagelægge 1000 Mil paa Velociped, paa den Betingelse, at han skulde føre 18 Timer hver Dag. Kjøreturen begyndte den 25de Mai Kl. 6 om Morgenen og endte den 2den ds. om Aftenen. Stanton havde indgaaet et Væddemaal, hvorved han vandt 200 Pund Sterling.

Dr. S. S. Dale vil repræsentere „For Hjemmet“ ved Distriktsmødet i Albert Lea; han tegner Abonnement og er bemyndiget til at modtage Pengene for Bladet.

Rettelser til No. 10. Side 289 1ste Spalte, Linie 7 ovenfra staar: og begyndte, læs: og han begyndte. Side 294, 2den Spalte, øverste Linie staar: forandret, læs: forandret. Side 303, 2den Sp., Linie 21 nedenfra staar: Parop, læs: Paros. Side 310, 1ste Sp., Linie 16 nedenfra staar: lange Baner, læs: korte Baner. Side 311, 2den Spalte, Linie 9 nedenfra staar: Havene, læs: Havnen. Side 313, 2den Spalte, 2den Linie ovenfra staar: Januar Maaned, læs: Januar Maaned 1877.

 Man anmodes venligst om at betænke, at **Udgivelsen af Bladet koster mange Penge**, og at man derfor ikke bør nøle med at indsende sin **Portingent**. Saasnart denne indløber, skal Kwittering blive sendt; hvis den ikke kommer inden 2 Uger efter Afsendelsen af Pengene [eller for Pacific-Staternes Vedkommende inden 4 Uger], saa skriv igjen og meld det. Send Pengene paa en betryggende Maade, saa de ikke blive borte undervejs. Adresse: **K. Thronsdjen, Drawer 14, Decorah, Iowa.**

Indhold: Casu. — En Hest i Forbrydelsens Tjeneste. — Sokrates's Forsvarstale ved Platon. — Om det norske Handelsflag. — Gaader og Oplosninger. — Blandinger — Nyt og Sammelt.

E. MATHER,
JUSTICE OF THE PEACE,

COLLECTING AGENT.

Office in City Hall - - - - DECORAH, IOWA.

M. N. JOHNSON & BROTHER,
Attorneys at Law,

M. N. Johnson,
NOTARY PUBLIC.

DECORAH, IOWA.

DECORAH, IOWA.

anbefales Landsmænd og andre Reisende af Cieren

D. L. Gamre.

En Leiestald med gode Heste og Skovetøier'er forbunden med Hotellet.

OLSON & THOMPSON,

DEALERS IN

DRYGOODS, NOTIONS, CLOTHING,

HATS, CAPS, BOOTS, SHOES and GROCERIES.

WATER STREET - - - DECORAH, IOWA.

A. Gullikson & Bro.,

DECORAH, IOWA,

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Koge- og Kaffeovne samt Kobber- og Blisvarer, Gaardsredskaber og Verktoi, Bygningsmaterialier, saasom Vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt og Olie.

Kobber- og Blisvarer repareres. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

P. H. WHALEN

handler med

Manufaktur- og Kolonialvarer,

Hatte og Huer, Støvler og Sko etc. etc.

Sydenden af Water Str. = = = Decorah, Iowa.

I. H. MONTGOMERY & CO.

Apothekere og Boghandlere,

DECORAH, IOWA.

Mediciner tilberedes omhyggeligt efter Lægers Recepter. En duelig og forsigtig norsk Expeditør er altid tilstede.

“For Hjemmet”.

Tolste Bind: Pleiedatteren (en udmærket Fortælling). — Kong Harald og Islændingen (Digt). — Lidt om Loaferne i New York. — Magdalene Schubert. — Lidt fra Philadelphia. — Minder fra en Islandsferd. — Brev til „For Hjemmet.“ — Den ufrivillige Redningsmand. — Laura Bridgman. — Tallet „Hu.“ — Jernkonstruktioners Forhold ved Ildsvaader. — Herrens skjærmende Haand. — Det flydende Anker. — En Expedition til Klippebjergene. — Fra Lusten og fra Havet. — Drømmen (Digt). — Samuel Pflimfohl. — Fra Ceylon. — Ny Opfindelse. — Fru Maria Schandorff. — Et Møde med Luther. — De Blinde, en tydsk Fortælling. — Stanleys Rejse i Mellemafrika. — De to Hunde. — Spor efter islanste Vulkanudbrud. — “Giver, saa skal Eder gives.” — Kirgiserne. — Det gamle Olympia. — En mærkelig Tildragelse. — Fra Philadelphia. — Et foreansk Gesantskab. — Lidt Farvelære til Husbehov. — En Maskine som Schakspiller. — Dyrenes Sjæleliv. — Hvorledes Bibelen er bleven bevaret. — Somands-Entens Lampe. — Kastelot-Fangsten i det store Ocean. — Den skjulte Skat. — Paa Aarets sidste Dag (Digt). — Den lille Hyrdedreng. — En Gave. — En Mængde Blandinger. Tilsendes portofrit for 60 Cents.

Trettede Bind: Ved Marskiftet (Digt). — Karl den Tolste i Norge. — Onklen fra Amerika, Fortælling. — Et Trøstebrev fra Luther. — Den aarlige Udvandring af Born fra Tyrol. — En Indianerhøvding. — Insektherjinger i Varstove. — En gammel Discipel, Fortælling. — Igaar, idag og imorgen (Digt). — Alpestoven, Fortælling. — I Heflas Krater. — Manden med Diamantspænderne. — Blomstermissionen. — De toende Sværd. — Skyen (Digt). — Hundedagene og Hundestjernen. — Jordan og det døde Hav. — Maria Stuarts Bøn. — Om Odden. — Mod Hialen (en udmærket Fortælling). — Fra Korstogens Tid. — I Hjemmet (2 Sonnetter). — Den forsigtige Fabrikant. — Nullernes Betydning. — Vore Forfædres Opdragelse. — Solspektret. — Forskninger paa Island. — Hungersnøden i Indien. — Besværs Udbrud. — En Særling. — Fundet paa Cypern. — Hedenstak og Mavnkristen-dom. — Sædemændens Sang. — Kongegraven i Busento (Digt). — Frands Mard. — Høj-Jndhøstningen ved Drinoko. — En Gut fra Londons Gader, Fortælling. — Central City. — Billedhuggeren og Straffangen. — St. Dlaf School (Digt). — Tyrkiet og Tyrkerne. — En behynderlig Kur. — Faren ved at spise Boeuffteg. — Maleren (Digt). — Et Festmaaltid for Tyve og Bedragerere. — Siam. — Lidt om Brasilien. — En østerlandsk Fortælling. — De smaa Planeter. — Jodedommen. — Ildtemplet i Baku. — En Mængde Blandinger. Tilsendes portofrit for 80 Cents.

 Behag at bemærke Avertisementet: **Hus til Salgs**, paa 3die Side af Omslaget.

Tillæg.

Den norske Synodes Boghandel,

DECORAH, IOWA.

handler med Bibler (i forskjelligt Format og Bind), Nye Testamenter, Aftenburg-Testamenter, Huspostiler og Husandagtsbøger, Psalmebøger. Skolebøger. Skrifter af historisk Indhold, kristelige Fortællinger osv.

Følgende Udvalg af Bøger paa vort Lager anbefales som skikede dels til Opbyggelse, dels til Belærelse og Underholdning baade for Ung og Gammel. Mange af de nedenfor opførte Skrifter turde ogsaa egne sig for Læseforeninger eller Menighedsbibliotheker. Fuldstændig Katalog sendes gratis paa Forlangende.

Luther, Kristelige Betragtninger til hver Dag i Aaret, oversat af G. P. Müller. I simpelt Bind	\$1.00
— Livets Kamp. Ved Johs. Hof. Uddrag af Luthers Skrifter	2.25
— Store Katekismus. Oversat af Bugge	40
— Vidnesbyrd om Skriftemaal og Nadverd. En Kommunionbog. Samlet og oversat af Pastor Skaar....	
— Folkebibliothek, 1ste Bind	75
— — — — — 3die „	50
— Jesu Fjergprædiken, opbyggelig udlagt	1.30
Arndt, Johan. Paradis-Urtegaard	80
— Den hellige Nadvere	40
Erider, Chr. Skatliste	75
— Skrifte- og Kommunionbog	40
— Guldpredikener	50
— Gottholds Sygeseng	60
— do. Seirsseng....	60
Müller, Mandelige Hviletimer. Betragtninger til Hus- og Bordandagt	1.25
— Naade og Sandhed eller kristelig Skatliste	1.20
— Kors-, Bods- og Bedeskole	1.00
Rosenius. Fra Døden til Livet. Ordnet Fremstilling af Kristendommens Hovedsandheder....	1.75
Thomas a Kempis. Kristi Efterfølgelse. @ 50 og	85
Pontoppidan. Troens Speil, eller Guds Børns Kjendtegn.	65
Hollaz. Den evangeliske Naades Orden..	40
Spener. Kristendoms Øvelse.....	75
Preuss. Synderens Retfærdiggjørelse for Gud. Guds Børns himmelske Frydemaalet paa Jorden. Bønner før, ved og efter Nadveren.....	1.00
Guds Børns daglige Udgang til Naadestolen. Bønner og Psalmer til Morgen og Aften hver Dag i Ugen.	30

Brorson. Troens rare Klenodie... ..	75
" Svanesang.. .. .	20
Berthoft. Følg Jesum! En Bog for Konfirmander .. .	75
Konkordiebogen. Den evangelisk lutheriske Kirkes Bekjendelseskrifter. Lisbon Udg.... ..	1.50
Konkordieformelens Kjerner, med forklarende Indledning af Prof. Walthers.	45
Den Augsburgske Konfession tilligemed de 3 alm. Hovedsymboler.	15
Mafius. Forskjellen mellem den lutheriske og den reformerte Lære..... ..	65
Graul. De forskjellige kristelige Bekjendelsers indbyrdes afvigende Læresætninger.	10
Prof. Sihler. Samtale om Methodismen	10
Walthers. Frikirken, eller en af Staten uafhængig luth. Stedsmenigheds rette Stikkelse.	75
Welsheim. Om Bibelen, dens Opbevaring, Oversættelse og Udbredelse.	1.00
Tischendorf. Naar bleve vore Evangelier forfattede?	75
Fuller. Det gamle Testamente forsvaret og forklaret ligeoverfor Tvivl og Angreb. Et kronet Priskrift. Oversat af J. G. Blom.	50
Berg. Joh. Aug. Bibelhaandbog. Veiledning ved Læsningen af den hellige Skrifts Bøger. Fra det Svenske.... ..	1.00
Dietrich. Grundig Forklaring af Dr. Luthers lille Katekismus.... ..	75
Spener. Forklaring over den kristelige Lære efter Luthers lille Katekismus, oversat af Welsheim	90
Katekismus- eller Børneprædikener, paany udgivne af Gerlach	50
Caspari. K. H. Vor Børnelærdom udlagt og forklaret ved opbyggelige Betragtninger og Fortællinger..	1.40
Mihlfeld. Menneskelivet i Guds Ords Lys	1.50
Hagerup. De hellige Martyrer. Bearbejdet og forøget med et Tillæg af C. D. Rosenius..... ..	50
Risjen. Kirkehistorie	65
" 6 Kirkehistoriske Foredrag	
Eusebius's Kirkehistorie over de 4 første Aarhundreder .. .	2.25
Uhlhorn. Kristendommens Kamp mod Hedenstabet. Billeder fra Fortiden som Speilbilleder for Nutiden.....	2.00
Den hellige Columban. Livsbillede fra den gamle Kirke .. .	35
Ernst den Fromme. Livsbillede fra Trediveaarstrigen, heftet	10
Billeder fra den skotske Kirke i det 15de og 16de Aarhundrede .. .	1.00
(ogsaa særskilt: Den unge Læge fra Prag 60 Cts., og Martyren i St. Andrews 60 Cts.).	

Iver Larsen

følger udelukkende for Kontant og handler med

DRYGOODS, NOTIONS,

Færdiggjorte Klæder,

Hatte, Huer, Stovler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.

Decorah - - Iowa.

For 12 Cents

sendes portofrit et Hefte, indeholdende
„To ældgamle Sange fornede“,
nemlig **Solvtalvisen** og **Den gyldne Abc.** 5 for 50 Cts., 12 for \$1.00.
Adresse: N. Thronsjen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

---

380 Oktavsider

med udvalgt Læsning for 60 Cents,

nemlig 12te Bind (1876 II.) af „For Hjemmet“, indeholdende Fortællingerne
„Bleiedatteren“ og „De Blinde“, „Erindringer fra en Islandsfærd“, „Laura
Bridgeman“, „Magdalena Schubert“, „Maria Schandorf“ og meget andet ud-
valgt Læsestof. Sendes portofrit for 60 Cents. Benyt denne Leilighed!
Adresse: N. Thronsjen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

Skovstjernen (Missionær Fjellstedts Ungdomshistorie) tilligemed
meget andet interessant Læsestof (4 Hefter af „For
Hjemmet“) sendes portofrit for 25 Cents.

To Søstre, en Fortælling fra en norsk Fjeldbygd (4 Hefter af „For
Hjemmet“) portofrit for 25 Cts.; begge for 40 Cts.
Adresse: N. Thronsjen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

Til Salgs billigt.

Mit 2 Etages Murstens Vaaningshus paa nedre Water Street med dob-
belt Lot (hvoraf en Del er benyttet til Frugthave) samt en god Staldbygning,
Brønd, Cistern etc. er til Salgs billigt og paa gode Betingelser. Man hen-
vende sig til

F. G. Hansen,
boende paa Stedet.

F. P. Johnson,
ATTORNEY AT LAW,

Adams Block

DECORAH, IOWA.

Den norske Synodes Forlagshandel, Decorah : : : Iowa,

handler med norske, engelske og tydske Bøger, Traktater og Smaa skrifter, billedske Billeder og Kartter samt Skrivematerialier o. s. v.

Katalog kan erholdes portofrit tilsendt paa Forlangende. Enkelte Bøger sendes portofrit hvor som helst i de Forenede Stater og Canada, naar den i Katalogen nævnte Pris vedlægges Ordren, og Adressen tydelig opgives. — I Partier tilstaaes almindelig Rabat.

Se omstaaende Bogfortegnelse.

J. E. Lee, Decorah, Iowa.

ST. OLAF'S SCHOOL,

En lutherisk Høiskole for Gutter og Piger,

Northfield = = = = = Minnesota.

Nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er \$30.00 for Skoleaaret (10 Maanedre) og for en Termin i Forhold. Kost billig. Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren

Th. N. Mohr, Northfield, Minn.

P. E. Haugen,

Carver af

Decorah Marble Works.

Water St. - - DECORAH, IOWA.

Jeg tillader mig herved at gjøre Landsmænd i Winnesheit og Allamafce Countier i Iowa, samt i Fillmore, Houston, Freeborn, Goodhue og Olmstead Countier i Minnesota, og forresten i hele den nordre Del af Iowa og sydlige Minnesota, opmærksomme paa, at jeg nu er istand til at expedere alle Ordres med fort Varsel. Jeg har sikret mig de bedste Arbeidere og kan udføre smukt og billigt Arbeide. Da jeg ogsaa har norske Stenbyggere, har Landsmænd den Fordel, at de kan faa sin Insription feilfri, hvilket er aldeles umuligt, hvor man blot har Arbeidere af andre Nationer.

Som reisende Agenter har jeg engageret Hr. Harven Miller og J. J. Ringstad. P. E. Haugen.

Enhver, som ønsker Gravstene, og ikke træffer min Agent, kan derom tilskrive mig, samt angive, hvor kostbar Sten han ønsker, og jeg skal da sende ham Tegninger med vedsojet Pris, hvorefter han kan sende mig tilbage det Exemplar, han udvælger, tilligemed Ordre og Insription samt nærmeste Fragt-Office.

P. E. Haugen.